

ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΦΙΛΟΣ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΡΙΟΥ 58.

Ἐκάστον φύλλον τιμᾶται
λεπτόν 20.

ΕΒΔΟΜΑΣ

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΣΥΝΑΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Ἐν Ἑλλάδι . . . Δρ. 10
Ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Φρ. χρ. 12

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ Μ. ΔΑΜΒΕΡΓΗΣ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ

ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Τὰ ἀρχαία δράματα.
- Ἡ καλλιτεχνία, ἐπιπέδιοι τῆς Ἐκθέσεως. ὑπὸ I. Μαρανίου.
- Ἡ Ἀντιγόνη ἐν τῷ θεάτρῳ, ὑπὸ N. Παπαλεξανδρῆ.
- Οἱ Τάφοι τῶν Ἀρχαίων, τοῦ Hodder Westropp. (Ἐκ τοῦ Ἀγγλικῆ) ὑπὸ Ἄλ. Καράλη.
- Ἱστορικὴ ἀποφίσις καὶ ἐργασίαι ἐν τῷ Ἰσθμῷ τῆς Κορίνθου, ὑπὸ τοῦ στρατηγῆ Τύττ (μετάφρ. M. Οἰκονόμου).
- Ὅλα, Μυθίαστορία Λουδοβίκου Ἐνῶλ. (Ἐκ τοῦ Γαλλικῆ).
- Μελέται τῆς Ἐβδομάδος. Ἐγγόρια—Ἐξωτερικά—Καλλιτεχνία.
- Ἰδιαιτέρως Γράμματα.
- Ἡ βιβλία.

ΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΔΡΑΜΑΤΑ

Κρίσεις ἢ μάλλον συγκρίσεις περὶ τῆς σχετικῆς ἐπιτυχίας τῶν δύο διδασκαλιῶν τῆς Ἀντιγόνης δὲν εἶνε κακὸν νὰ γραφῶσιν· ἀλλὰ πρέπει ἐπίσης νὰ γραφῆ καὶ ποῖον ἀφήκαν συμπέρασμα αὐταὶ εἰς τοὺς μὴ ἀρκουμένους νὰ διέλθωσι μίαν ἐσπέραν εὐάριστον ἐν τῷ θαυμασμῷ τῶν φίλων, τῶν οἰκείων, τῶν συγγενῶν τῶν. Ἠλπίσαμεν ἐπὶ σχετικὴν τινα ἐπιτυχίαν, οὐ μόνον τῶν ὑποκριθέντων προσώπων, ἀλλὰ καὶ τοῦ ὅλου ἐγχειρήματος. Ἠλπίσαμεν, ὅτι οἱ ἀκροαταὶ θὰ συνετέλουν αὐτοὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν αἰσθανόμενοι, ἐννοοῦντες. Οὐδέτερον τούτων συνέβη. Καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ ἐπαιζῶν κομψοδία. Οἱ μὲν ὑποκρινόμενοι, ὅτι ὑποκρίνονται καὶ αἰσθάνονται, οἱ δὲ ὑποκρινόμενοι, ὅτι ἀκούουσι καὶ ἐννοοῦσιν.

Ἐκτός ἐάν μεταβληθῆ ὁ κόσμος θὰ θεωροῦμεν τοῦ λόγου οὐχὶ δύσκολον, ἀλλ' ἀκατόρθωτον τὴν διδασκαλίαν ἀρχαίων δραμάτων. Ἡμεῖς τοῦλάχιστον οἱ ἐκ καθήκοντος ἐρμηνευταὶ τῶν ἀριστουργημάτων τῶν προγόνων μας, πρέπει νὰ δηλώσωμεν, ὅτι ματαιοπονεῖ πᾶς ὁ ἀναλαμβάνων τὴν πρό τοῦ καινοῦ διδασκαλίαν τῶν. Ἄν οἱ φιλόλογοι τῆς Εὐρώπης τελοῦντες ἀκαδημαϊκὰς ἐορτὰς προσθέτουσιν εἰς αὐτὰς καὶ ἐν μᾶθημα μετὰ πειραμάτων τοῦ δεῖνα κλασικοῦ ἀριστουργήματος, δὲν ἐπιταί, ὅτι ὀφείλομεν νὰ τοὺς μιμηθῶμεν. Ὅσα Ἑλληνικὰ μανθάνουσιν ἐκεῖνοι, τόσα Λατινικὰ ἐδιδάχθησαν καὶ ἡμεῖς. Ἐάν ἠθέλομεν νὰ τοὺς ἀνταποδώσωμεν τὴν φιλοφροσύνην, ἃς ἀποπειραθῶμεν νὰ διδάξωμεν ἐν δράμα τοῦ Σενέκα! Ἄς ἀποπειραθῶμεν!..

Μία μόνη θὰ ὑπῆρχε δικαιολογία, ὡς ἐκ τῶν ὑστέρων ἐνοήσαμεν. Ἄφου αἱ παραστάσεις ἐγένοντο ἐπὶ τῇ Ὀλυμπιάδι, καθ' ἣν ἐπιδεικνύονται αἱ διαφορὶ δυνάμεις τοῦ τόπου, νὰ ἐπιχειρήσῃ αὐτὰς ἡ συγχρονος ὑποκριτικὴ τέχνη, οἱ ἐξ ἐπαγ-

γέλματος ἠθοποιοί, ἵνα ἐπιδείξωσιν ἡμῖν τὰς δυνάμεις τῶν. Νὰ ἀκούσωμεν οὐχὶ τὸν Κρέοντα ἀλλὰ τὸν κ. Ταβουλάρην. Ὅπως ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς γλυπτικῆς ὑπολογίζομεν τὰς προσόδους αὐτῆς οὐχὶ διὰ τῶν ἀναγλύφων, ἀτινα ἐκθέτει ἡ ἑρασιτεχνία δεσποινίς Μαρατόν, ἀλλὰ διὰ τῶν ἔργων τοῦ ἐξ ἐπαγγέλματος γλύπτου, τοῦ Βρούτου, τοῦ Βιτάλη.

Ἐν τῶσιν ἀμυδρᾷ καὶ ἀτελεῖ εἰκόνι, μεθ' ὅλα τὰ φῶτα καὶ τὰς ἐκ τῶν θεωρειῶν ἀστραπὰς τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Σοφοκλέους, ἀντὶ νὰ διεγαίρῃ τὰ αἰσθηματά, ἀτινα ἐπρεπεν, ἀτινα ἄλλοτε διήγειρεν, ἐγέννησεν ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ταιμακίων θεατῶν — δύο τρεῖς ἐξαιρέσεις δὲν σημαίνουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ὀφείλουσι νὰ εἶνε εὐκρινεῖς — ἐγέννησεν ἐν ταῖς ψυχαῖς πληξίην καὶ χάσμα καὶ ἀγωνίαν.

Προκαλοῦμεν ἕνα ἐκ τῶν παρευρεθέντων εἰς τὰς παραστάσεις τῆς Ἀντιγόνης, εἴτε τοῦ θιάσου τῶν Ἑρασιτεχνῶν εἴτε τοῦ Δραματικῆ Συλλόγου, νὰ μᾶς πείσῃ περὶ τοῦ ἐναντίου.

Ἐν ὅσῳ ὅμως δὲν πεισθῶμεν, θὰ φρονώμεν, ὅτι καλλιτέρας θὰ κάμνωσι ὁ μὲν πρῶτος νὰ δρέπῃ δάφνας ἐκ τοῦ βασιλικοῦ κήπου, ὁ δὲ δεύτερος κεφαλὰς ἐκ τῶν Τουρκικῶν στρατοπέδων διὰ τῆς σπαθῆς τοῦ Κατσαντώνη.

Ἡ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΕΠΕΙΣΟΔΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΕΩΣ

Δὲν ἐπεριπάτει ἔτρεχεν. Ἐτρέχε τόσο πολύ, ὥστε ὁ πατήρ τῆς, γέρον ἀσθενῆς καὶ λιπόσαρκος, μόλις ἠδύνατο νὰ τὴν συνοδεύῃ. Δίς ἢ τρεῖς μάλιστα ἐσχέθη νὰ τῇ εἴπῃ, νὰ μὴ βιάζεται πολύ, διότι δὲν τὴν ἐπρόφθανε, ἀλλὰ τὸ ἀκτινοβόλον βλέμμα τῆς τόσο ἐξέφραζε πόθον καὶ σπουδὴν, ὥστε ὁ γέρον ἀνοίγων ὅσον ἠδύνατο τὰ σκέλη τοῦ καὶ ὑποστηρίζων τὸ βῆμα διὰ τῆς παλαιᾶς βακτηρίας τοῦ προσεπάθει νὰ τρέχῃ καὶ αὐτὸς καὶ νὰ μειδιᾷ μάλιστα, ἵνα κρύπῃ τὴν κόπωσίν του. Ἡ κόρη δεκαοκτὼ τὸ πολὺ ἐτῶν προεπορεύετο ἐν ἡ δύο βήματα καὶ ἀπὸ διαστήματος εἰς διάστημα ἐστρέφετο πρὸς τὸν συνοδόν τῆς, ἵνα τῷ ἀποτεινῇ γλυκὴ καὶ φιλόστοργον βλέμμα. Ὁ γέρον τὸ ἐδέχετο καὶ τὸ ἀνταπέδιδε, φαίνεται, διότι ἐβλεπον τὴν ἀνταύγειαν πατρικοῦ μειδιάματος ἐπὶ τῆς μορφῆς τῆς. Ἡ χαρίεσσα κόρη ἔφερε πιλιδιον ἐκ γνοῦδος ὑφάσματος, με κομψὸν ἐκ ταινίας κόσμου πρὸς τὰ δεξιὰ, ἐσθῆτα ἐκ μαλλίνου καφεχροῦ κακμιρίου καὶ

ἐπώμιον τοῦ αὐτοῦ χρώματος βαρύτερον. Εἶχε τοὺς πόδας ἐντὸς στερεῶν μάλλον ἢ κομψῶν ὑποδημάτων, καὶ διὰ τῆς ἐτέρας τῶν γυμνῶν καὶ μικκύλων χειρῶν τῆς ἐκράτει εἰς ἀντίθεσιν τῆς ὅλης χειμερινῆς περιβολῆς τῆς ἀλεξήλιον ἐξ ἀνοικτοχροῦ ὑφάσματος. Ὁ γέρον, ἀπὸ τοῦ καιμοῦ καὶ κάτω μάλιστα, ἦτο πολυτελέστερον ἐνδεδυμένος. Ἐφερε περισκελίδα καινουργῆ στακτόχρου με τὰς πτυχὰς, τὰς δηλοῦσας ὅτι πρὸ μικροῦ ἠγοράσθη ἢ ἐξήχθη ἐκ τοῦ κιβωτίου, μέγα βαρὺ ἐπανωφόριον ἐκ μαύρου ἐριούχου κατὰ κλειστον με περιλαίμιον ἐκ φέλπας καὶ ὑποδήματα παχέα.

Ὅτε ἡ κόρη ἐστρέφετο νὰ τὸν παρατηρήσῃ, δὲν ἐλησμονεῖ νὰ ρίψῃ καὶ ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ τετριμμένου μαύρου πύλου τοῦ καὶ τῶν ἐκ ταινίας παρυφῶν, ὧν τὸ χρῶμα εἶχεν ἀφαιρέσῃ ὁ χρόνος, ὅπως ἐλεύκανε καὶ τὴν κάταθεν αὐτοῦ κόρην. Ὅχι ὅτι ἐντρέπετο δι' αὐτὸ, ἀλλ' ὡς νὰ ἔλεγε τότε τὸ βλέμμα τῆς: Τί κρίμα...

Ἐφθάσαμεν ὁμοῦ εἰς τὸ τέμα τοῦ δρόμου μας, ὅπερ ἦτο ἡ Ἐκθεσις. Παρεμέρισα διὰ νὰ εἰσέλθωσι πρῶτοι. Ὁ γέρον ἐξεκούμβωσε βραδέως τὸ ἐπανωφόριόν του καὶ ἐξήγαγεν μέγα χαρτοφυλάκιον, ἐνθ' δὲ ἡ κόρη τοῦ ἐσπευδε νὰ κουμβώσῃ αὐτόν, ἵνα μὴ φανῆ τὸ κάταθεν τοῦ ἐπανωφορίου ἐνδυμᾶ του, ὅπερ δὲν θὰ ἦτο φαίνεται ἐξ ἴσου καινουργῆς, ἐκεῖνος ἠνοιξε τὸ χαρτοφυλάκιον καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ μοναδικόν, ὡς εἶδον, διδραχμον χαρτονομίσμα, ὅπερ ἀντήλλαξεν ἀντὶ δύο εἰσιτηρίων.

Ἴδου παραδοχοὶ ἐπισκέπται ἐσχέθη. Ἄν τοὺς ἀκολουθήσω θὰ ἴδω καὶ διὰ τῶν ὀμμάτων τῶν τὴν Ἐκθεσιν. Ἀρκετὰ τὴν εἶδον μέχρι τοῦδε διὰ τῶν ἰδικῶν μου.

Διήλθον τὴν πύλην τῆς πρώτης ἐκ δεξιῶν αἰθούσης, προῦχώρησαν δύο ἢ τρεῖς βήματα, μέχρις ὅτου ἐφθασαν πρὸ τῆς δευτέρας ἀνήγειραν διὰ μίας ταυτόχρονον κινήσεως τὰς κεφαλὰς τῶν πρὸς τὴν ὀροφὴν, τὰς ἐστρεψαν ἐκ δεξιῶν, τὰς ἐστρεψαν ἐξ ἀριστερῶν, ἔπειτα παρετηρήθησαν, καὶ δύο αἱ αὐταὶ λέξεις ἐξήλθον ἐκ τῶν χειλέων ἀμφοτέρων:

— Τί εὐμορφα!

Καὶ ἐπειδὴ ἡ κόρη ἠτοιμάζετο νὰ προχωρήσῃ.

— Ἐδῶ εἶνε ἡ ζωγραφικὴ, προσέθηκεν ὁ πατήρ. Ἄς σταματήσωμεν ὀλίγον.

— Ὅχι πατέρα. Τὰ βλέπομεν αὐτὰ ὕστερα. Ἄς τὰ ἴδοῦμεν πρῶτα ὅλα μαζί.

Διήλθον οὕτω τὴν δευτέραν καὶ τὴν τρίτην αἰθουσαν. Ἐν ἐκάστῃ ὁ πατήρ ἐξεδήλου τὴν ἐπιθυμίαν νὰ σταθῶσιν ἐπ' ὀλίγον ἀλλὰ πρὸ τῆς βίας, μεθ' ἧς ἐφαί-

νετο θέλουσα να τον παρασύρη ή θυγα-
τηρ έπανελάμβανεν.

— Πάμε όπως θέλεις, παιδί μου.
'Εν τή μεγάλη αϊθούση, ήτις είνε ἀφ'ε-
ρωμένη εἰς τὰ λεπτά ἀραχνούφης θράσμα-
τα ὁ γέρον εὖρεν ὀλίγην ἠσυχίαν. Ἡ κόρη
ἀνεκάλυψεν ἐντός τῶν προθηκῶν κεντή-
ματα ἐκτεθειμένα καὶ τοιαῦτα φαίνεται
ἐξήκει· ἡ περιέργειά της.

— Ἀλλὰ κύτταξε παιδί μου αὐτό . . .
Κύτταξε ἐκεῖνο . . .

Τίποτε· ἐντός ὀλίγων λεπτῶν ἐπ' ὄλων
εἶχε ρίψη τὰ περίεργα βλέμματά της καὶ
ἐπειτα ὡς εἰ καταληφθεῖσα ὑπὸ ἀμνη-
σίας ἢ μάλλον ἀνησυχίας:

— Ἀρά γε μόνον αὐτὰ εἶνε; ἠρώτησε.
— Ἐέρω κ' ἐγὼ παιδί μου; Νὰ ρωτη-
σομε . . .

— Μήπως ἤξευρετε, κυρία . . . με ἠρώτη-
σε πλησιάζων ὁ πατήρ καὶ ἐσιώπησε.

— Τί ἀγαπάτε;

— Ἐέρω κ' ἐγὼ; Ἡ κόρη μου ἐρωτᾷ
ἀν ἦνε μόνον αὐτά.

— Εἰνεάκομη δέκα ὀλόκληροί αἰθούσαι.

— Ὅλοι μὲ κεντήματα; προσέθηκε
παρεμβαίνουσα ἡ κόρη.

— Ὅχι. Μία μόνον εἶνε μὲ κεντήματα.

— Καὶ ποῦ εἶνε; ἠρώτησε δειλῶς.

— Ἀντικρῶ, ἐκεῖ μετὰ τὴν αὐλήν.

— Εὐχαριστῶ, παιδί μου, εἶπεν ὁ γέρον.

— Εὐχαριστοῦμεν, προσέθηκεν ἡ κόρη.

Κάποιον κεντήμα ἔχει ἐκθέση ἡ μικρὰ
ἐσκέφθη καὶ δι' αὐτὸ οὐδὲν ἄλλο τὴν ἐν-
διαφέρει. Τί κρίμα· ἐνόμισα, ὅτι κάτι θὰ
μὲ ἐδίδασκε τὸ ζεῦγος τοῦτο μὲ τὰς πα-
ρατηρήσεις του. Καὶ ἔλαβον ἐναντίαν δι-
εῦθυνσιν.

Μετὰ δέκα λεπτά διὰ τοῦ ἀντιθέτου
δρόμου εὐρέθη καὶ ἐγὼ ἐν τῇ αἰθούσῃ
τῶν κεντημάτων. Ἀπὸ προθήκης εἰς προ-
θήκην ρίπτων τὰ βλέμματα χωρὶς νὰ πα-
ρατηρῶ τὸ πλῆθος τῶν ἐπισκεπτῶν, ὕπερ
ἐπήγαινε καὶ ἤρχετο, ἤκουσα αἰφνης ὀπι-
σθεν μου μικρὰν χαρμόσυνον φωνήν·

— Ἀ! νάτο . . .

Ἐστράφη· ἦτο ἡ γνωστὴ κόρη μετὰ
τοῦ πατρός της ἐσκυμμένη ἐπὶ τοῦ ὀ-
κλώματος.

— Μά . . . αὐτὸ δὲν εἶνε τὸ μαζικῶρι ποῦ
ἐκεντούσες τὸ καλοκαίρι; . . .

— Σιωπὴ πατέρα . . . μή . . .

— Δὲν εἶνε αὐτό;

— Σιώπησε τώρα, καὶ σοῦ λέγω ὕ-
στερα.

— Δὲν μοῦ ἔλεγες, πῶς ἦταν παραγγε-
λία; Ἀ! πονηρή . . .

— Μὴ πατέρα . . . νὰ χαρῆς . . . Βλέπε το
μόνον . . . μὴ μὰς ἀκούση κανεὶς; ὕστερα
σοῦ λέγω.

Ἡ κόρη ἦτο καταπόρφορος· ἐστράφη
περὶ μὴ ἀκούη κανεὶς. Ἐγὼ ἐκρύβην ὀ-
πισθεν ὑψηλοῦ ὀκλώματος, διὰ τοῦ ὁποῖου
ἐβλεπον χωρὶς νὰ φαίνωμαι. Τί νὰ συμ-
βαίη; διελογίζομαι. Ἄς ἴδωμεν.

Ὁ γέρον ἐκυψε ὅσον ἠδύνατο. Ἡ κόρη
ὡς νὰ ἔκαμνε κακὸν τι τότε ἐβλεπε τὸ
κεντήμα καὶ πότε παρέττειρε περὶ μετὰ

πόθου. Αἰφνης ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ὡς εἰ
ἀπωθῆσα τὸ πατέρα της. Ὁμιλος ἐ-
πισκεπτοῦν ἐπὶ τῆς πόλεως.

— Ἐλάτε νὰ ἴδωτε, ἔλεγον ἐπὶ τούτων
ἐν ἀποτογγήματι. Νεραῖδα θαρρεῖς τὸ ἐ-
κέντησε. Παρατηρήσατε καλά.

Ἐπρόκειτο περὶ τοῦ προσκεφαλαίου ὁ
γέρον καὶ ἡ κόρη ἀπεσύρθησαν δύο βή-
ματα, ἀλλὰ δὲν ἀφῆνον αὐτὸ ἐκ τῶν βλεμ-
μάτων.

— Ἀξίζει βραβεῖον· εἶπε κυρία τις.
— Καλὲ τί λέγετε, εἶνε ἔξοχον. Χθὲς
ὄλοι τὸ ἐθαύμαζον. Ἄλλο ὡς αὐτό . . .

— Παρατηρήσατε τὰ φύλλα ἐκεῖνα.
Μήτε ἀληθινὰ νὰ ἦταν.

Ἡ κόρη ἤκουε κατέκλυτος, τεθορυβη-
μένη. Ἐνόμιζεν ὅτι πάντες πρὸς αὐτὴν
ἀπετεινότο. Ὁ γέρον ἦτο συγκεκλιμημέ-
νος. Ἀρρητός χαρὰ καὶ ὑπερφάνεια ἐ-
ζωγραφεῖτο ἐπὶ τῆς μορφῆς του.

— Αὐτὸ θὰ εἶνε τῆς Εὐρώπης, ἐπιθύ-
ρισε δεσποινίς της.

— Ὅχι εἶνε Ἑλληνικόν, καλέ. Τὸ ἐ-
κέντησε . . . διαβάσατε τὸ ὄνομα . . . Ἀ!
εἶνε χωμῆνον κάτω ἀπὸ τὸ διπλανὸν ἐρ-
γόχειρον· δότε μου τὸν κατάλογόν σας.

— Καὶ τί ὄρατα τὰ χρώματα. Μὰ
εἶνε μὲ χεῖρ ἀλήθεια;

— Τώρα σας λέγω τὸ ὄνομα, εἶπεν ὁ
ἀνάδιφῶν τὸν κατάλογον.

Πάντες ἐστρέψαν τὸ βλέμμα πρὸς αὐτόν.

Ὁ γέρον ἐκάρφωσε τὸ ἰδικόν του ἐπὶ
τοῦ στόματός του.

— Λέγε λοιπόν!

— Κυρία Κ'

Ὁ γέρον παρ' ὀλίγον νὰ πῆση. Οἱ ὀφ-
θαλμοὶ του ἐξήστραψαν παρ' ὀλίγον νὰ
ἀναφώνησιν. Ἀλλὰ βλέμμα τῆς θυγατρὸς
του γλυκὺ, πλήρες ἰκεσίας τὸν ἐκράτησε.

— Μὴ πατέρα . . . σοῦ λέγω ὕστερα . . .

— Ἀλλὰ εὐγὲ της λοιπόν! ἔλεγον ἐν
τῷ ὀμίλῳ. — Ἀλλὰ ἐργάζεται, ὡς μά-
γισσα ἡ κυρία αὐτή. — Τὴν γνωρίζετε;

— Καλὲ τὴν κυρίαν Κ'; Καὶ ποῦ δὲν
τὴν γνωρίζεις; Εἶνε ἡ κυρία ποῦ βλέπομεν
μὲ τὸ ἀμαξάκι εἰς τὴν ὁδὸν Σταδίου.

— Ἀ! ἡ κυρία Κ'! Ναι. Καὶ τὸσον
εὐμορφῆ, τὸσον πλουσία, καὶ νὰ ἐργάζε-
ται καὶ τὸσον λαμπρά!

— Ἐτοὶ τὰ δίδει ὁ Θεὸς μὲ τὸ δεξι-
του χεῖρ ὄλα τὰ καλά εἰς μερικάς.

— Γιεῖά 'ς τὰ χεῖρα της.

— Εἶνε ἀληθινὰ καλλιτέχνις.

Τὸ βλέμμα τοῦ πατρός ἀπὸ τίνος εἶχε
καταστῆ ἀσπληρότερον. Δὲν ἠδύνατο
νὰ λύσῃ τὸ μυστήριον ὁ γέρον. Δὲν ἠδύνατο
νὰ ἐνοήσῃ διὰ τί ὄλοι αὐτοὶ οἱ ἔπαινοι,
οἵτινες ἀνῆκον εἰς τὴν κόρην του, διὰ τί
νὰ ἀπονέμονται εἰς τὴν ἀγνωστον ἐκείνην
καὶ πλουσίαν κυρίαν. Προσέβλεπεν ἀγρίως
πρὸς τοὺς θαυμαστάς τοῦ ἐργοχειροῦ, ὡς
νὰ ἔπαινοι αὐτοῦ. Τὸ ἔξεταστικὸν βλέμμα
του ἐπατίμα σχεδὸν ἐν ἐκάστη στιγμῇ
τῆν θυγατέρα του.

Αὐτὴ δὲ τεταραγμένη ἦδη ἐξ ἀπε-
ριγράπτου συγκινήσεως, ὄχι ἐρυθρὰ πλέον
ἀλλὰ κάτωχρος κινδυνεύουσα νὰ πάθῃ
ἐκ τῆς συγκρατήσεως τῶν αἰσθημάτων
της, τὸν ἤρασαν ἐξαίφνης ἐκ τῆς χει-

ροσκαὶ τὸν ἔσυρε πρὸς τὰ ἔξω μολίς δυνη-
θεῖσα ν' ἀρρήσῃ τὴν λέξιν: Πηγαίνομεν!

Μέχρις οὗτο ἀποφύγω γνώριμόν τινα
πλησιάζοντα καὶ ἀπαγολλήσαντά με ἐπὶ
μικρὸν διὰ μᾶς ἐκ τῶν ἀνοήτων ἐκείνων
ἐρωτήσεων, αἵτινες κατὰ μεριάδας ἀπο-
τεινόνοται εἰς παρόμοια μέρη, ὁ γέρον
μετὰ τῆς θυγατρὸς του εἶχον ἐξέλθῃ.
Τοὺς ἐπρόφθασα ἀρετὰ μακρὰν. Ἡ κόρη
θὰ εἶχεν ἤδη θῶπῃ τὰς θησύνους ἐξηγήσεις
εἰς τὸν πατέρα της, διότι οὗτος τὴν πα-
ριέβαλλεν ἀπὸ κορυφῆς μέχρι πῶδων διὰ
βλέμματος συνενοῦντος ἀρκούντος τῆς
πρὸς ἐγκάρδιον εὐλογίαν. Ὀλίγας λέξεις
μόνον κατόρθωσα ν' ἀπαύσω, ὅτε διηρχό-
μην πλησίον τῶν ὀλίγας λέξεις ἀλλ' ἀρκού-
σας νὰ πείσουν ἕκαστον, ὅτι ἡ μικρὰ ἦτο
ἀγγελος αὐταπαρηγήσεως καὶ στοργῆς.

— Ἄφου εἶνε ἔτσι ἔλεγον ὁ πατήρ . . . ἄ-
φου ἦτανε γιὰ τὰ νοήματα καὶ τὸ ἐπιπλάσαι
τόσον ἀκριβᾶ, ἔχε τὴν εὐχὴ μου. Μὰ . . .
δὲν ἐπέπραξε πάλι νὰ μοῦ τὸ ἔλεγε.

Ἡ μορφή τοῦ γέροντος ἐν τούτοις μεθ'
ὄλον τὸ μειδιάμα τῆς στοργῆς ἐνεῖχε καὶ
ὅσον τινα αὐστηρότητος, θλίψεως, πα-
ραπόνου.

Ἀλλὰ . . . οὐχὶ βεβαίως κατὰ τῆς θυγα-
τρός του.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀνάγκην τῶν
νέων, ἡ ἔκτατος φαντασία τῶν ἐπιλαθνομένων· τοῦ
ἴδιου προσορισμοῦ νεανίδων, αἱ ὁσμῆραι πολλαπλασια-
ζόμενα· αὐτοκτονία ἐρήθων τε καὶ παρόντων, ἡ τῶν
νέων ἀποστροφή πρὸς τὸν ἔγγαμον βίον, αἱ τῶν νεα-
νίδων κωρολογίαι περὶ τοῦ λεγομένου ζητήματος τῆς
τῶν γυναικῶν ἰσοπολιτείας, ἡ κατάφωσις τῆς τῶν συ-
ζῶγων ἀγάπης, τὰ πολυάρθρα διαθῆρα καὶ μαρία
ἄλλα τῆς νεωτέρας κοινωνίας νοήματα, ἀντανακλῶν-
ται ἐν τῇ νεωτέρῃ δραματικῇ τέχνῃ ἔχοντα ἀντιπῶ-
σιν τῆν ἀρχαίαν, ἐὰν μὴ καὶ τὴν γέννησιν αὐτῶν.

Ἡ ομορφὴ καὶ

εκάστου τῶν τῆς σκηνῆς προσώπων.

Ἡ Ἀντιγόνη τοῦ τῶν ἐρασιτεχνῶν θαύσου δὲν ἐπέτυχε καθ' ἑμῆς, διότι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ. Ἡ εὐγενὴς κόρη ἐπέδειξεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὅτι αὐτὴ αὐτὴ φύσει ἐκείνη, ἀλλ' ὄχι καὶ ὅ,τι ἡ Ἀντιγόνη τοῦ Σοφοκλέους ἐν συνόλῳ ἀντιπροσωπεύει. Ὑπῆρξε θελκτικὴ, γλυκεῖα, περιπαθὴς, ἀλλ' ὄχι καὶ ἥρωϊς Ἀντιγόνη.

Ἐκεῖνο, ὅπερ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἀντιγόνης ἠθέλησε ζωηρότατα νὰ ἐπιδείξῃ, ἡ ὑποκριθεῖσα τὸ πρόσωπον τοῦτο δεσποινὶς τὸ ἐξησθέναι. Ὁ ποιητὴς διὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ θεμελιώδης ιδέα τοῦ δράματος τοῦτ' ἐστὶ ὁ ἀνταγωνισμὸς τοῦ φυσικοῦ δικαίου πρὸς τὸ θετικὸν δίκαιον, τὸ λαμπρότατόν τοῦτο σημεῖον τῆς ὄλης εἰκόνας, πάντα τὰ λοιπὰ παρίστανται μᾶλλον ἐσκιασμένα διὰ τοῦτο καὶ ὁ ἔρωσ τῆς Ἀντιγόνης καὶ τοῦ Αἰμόνου, τὸν γλυκύτατον τοῦτο καὶ μόνον ἐπισημασθὲν ἐν τῷ ὅλῳ δράματι, δὲν ἐκτυλίσσεται, ἀλλὰ μόνον ὑποδηλοῦται ἐν τοῖς λόγοις ἀμφοτέρων καὶ ἐπισημασθῆναι διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Αἰμόνου, ὅστις ψυχορραγῶν εὐρέθῃ ἐνηγκαλιζόμενος νεκρῶν, τὴν ἀθάνατον Ἀντιγόνην. Ζητεῖ νὰ ἀποθεώσῃ, οὕτως εἰπεῖν, ἐν τῷ προσώπῳ τῆς Ἀντιγόνης τὸ θεηκευτικόν καὶ ἐπισημασθὲν αἰσθηματικόν, ὅπερ πρέπει νὰ πληροῖ τοῦ ὅλου δράματος καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἥρωϊς τοῦ ὑπὲρ αὐτοῦ ἀγωνιζομένη ἀποδεικνύει ἐν τῷ δράματι τοιαύτην ψυχῆς δύναμιν καὶ τοσοῦτον πρὸς τὸν θάνατον ἀτρόμητον καρδίαν, οἷαν αὐτοὶ οἱ μάρτυρες τοῦ Χριστιανισμοῦ. Τὸ πρῶτον τοῦτο μέρος τοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἀντιγόνης δὲν ἠδυνήθη ν' ἀντιπροσωπεύσῃ πως ἡ δεσποινὶς Ζυμβρακῆ. Ἐλεῖπεν ἀπ' αὐτῆς τὸ παράστημα ἐκεῖνο, δι' οὗ ἠδύνατο ὄχι νὰ ἀπεικονίσῃ τὸ ἀρχαϊκὸν τῆς Ἀντιγόνης καὶ καλλιπλοστον σῶμα, τὸ πρὸς ἀγαλμα τῆς ἀρχαιότητος ὁμιάζον, ἀλλὰ καὶ νὰ υποδείξῃ αὐτὸ κατὰ τι εἰς τοὺς θεατὰς. Ἐλεῖπεν ἡ ὑπερήφανος τῆς ἡρωϊδος στάσις οἱ δὲ ἀγέρωχοι καὶ σοβαροὶ τῆς Ἀντιγόνης λόγοι, ἀπαγγελλόμενοι ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Ζυμβρακῆ διὰ λεπτοτάτης καὶ ὀξείας φωνῆς καὶ οὐχὶ ἐν τόνῳ καὶ ρυθμῷ συνάδοντι πρὸς τὰ ἀδρά, ὑψηλὰ, καὶ μυστηριώδη τὰ ποιητοῦ νόηματα, δὲν διήγειρον ἐν τῇ ψυχῇ τὰ ἀναγκαῖα συναισθήματα, καὶ δὲν ἀπέπνεον τὴν θυμῶν ἐκείνην, ἣν ἐπὶ τοῖς ἠδύνατο νὰ αἰσθανθῇ αὐτὴ. Ἡ Ἀντιγόνη εἶχεν ἀνάγκην πρῶτον φωνῆς ἐντόνου καὶ σοβαρῆς, ὅπως, ἐν ὑπερήφανῳ στάσει, ἐκφράσῃ τὸ ἀρρενωπὸν καὶ γενναῖον τοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς παθητικῆς καὶ μελωδικῆς διὰ νὰ τονίσῃ ἐπιτυχῶς τὸν τῆς ψυχῆς τὸν πόνον καὶ τρίτον ἐπιτηδεῖον ἐν τῇ προφορᾷ καὶ ἀπαγγελίᾳ διὰ νὰ μὴ ἀδικήσῃ τὸν ποιητὴν καὶ μάλιστα ἐν ταῖς στοιχομυθίαις καὶ ἀντιλαβαῖς, ἐν αἷς ἡ ἀπαράμιλλος αὐτοῦ δεινότης.

Καὶ ἐν ταῖς ἀντιθέσει τῶν χαρακτήρων, ἐν αἷς διακρίνεται ὁ Σοφοκλῆς, δὲν

ἠδυνήθη νὰ παραστῇ εὐπροσώπως ἡ ἐν λόγῳ δεσποινὶς. Ἐὰν προέκυπτε περὶ τῆς δραματικῆς ἐκείνης ἀντιθέσεως τὸν χαρακτῆρα, περὶ τοῦ contrast ἐκείνου, ὅπερ εἶπε ἡ πλουσιωτάτη πηγὴ ποιητικῶν καλῶν ἐν τῷ ρωμαντικῷ καλούμενῳ δράματι, ἡ ὑποκριθεῖσα τὸ πρόσωπον τῆς Ἀντιγόνης δεσποινὶς ἠθέλην εἶνε ἐπιτηδεῖον τέρατος ὅπως: ἀλλ' ἡ παλαιὰ τραγωδία καὶ ἰδίᾳ ἡ Σοφοκλείου, ἔχει ἀλλότι εἶδος ἀντιθέσεως ἐν τοῖς δραματικοῖς χαρακτῆρσι, λεπτότερον οὕτως εἰπεῖν, ψυχολογικώτερον καὶ καλλιτεχνικώτερον. Οὕτω λ. χ. ἡ Ἀντιγόνη καὶ ἡ Ἰσμήνη εἶσι χαρακτῆρες ἀντίθετοι μὲν, ἀλλ' ἅμα καὶ σύμφωνοι. Δὲν παρέχουσι δὴλον ὅτι τὴν ἀπότομον ἐκείνην ἀντίθετον, οἷαν ἡ εὐσεβῆς καὶ φιλόανθρωπος ἀδελφὴ πρὸς τὴν ἀσεβῆ καὶ δυσάδελφον, ἀλλ' ἐν τῇ φιλαδελφίᾳ αὐτῶν, ἐν τῇ ἠθικῇ αὐτῶν συμφωνίᾳ παρέχουσι τὴν λεπτοτάτην ἐκείνην διαφορᾶν, τὴν ἀπόχρωσιν ἐκείνην τοῦ αὐτοῦ ἠθικοῦ χαρακτῆρος. Φιλαδέλφους ἡ Ἀντιγόνη, φιλάδελφος καὶ ἡ Ἰσμήνη. Ἀλλ' ἡ μὲν φιλαδελφία καὶ εὐσεβεία τῆς Ἀντιγόνης ἀκτινοβολεῖ, ἡ δὲ τῆς Ἰσμήνης εἶνε μᾶλλον ἐσκιασμένη συντελοῦσα διὰ τῆς ἀντιθέσεως ταύτης εἰς μείζονα ἔξαρσιν τοῦ χαρακτῆρος ἐκείνης. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ἡ μὲν Ἀντιγόνη εἶνε ἥρωϊς, ἡ δὲ Ἰσμήνη γυνή. Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἐλλείψεων τῆς Ἀντιγόνης τοῦ θιάσου τῶν ἐρασιτεχνῶν παρετήρησαμεν καὶ τινὰς ἀλλαγὰς, ὅς: ὅμως ὀφείλομεν νὰ καταλογίσωμεν εἰς βῆρος τοῦ προηγουμένου: τὰ πρόσωπα τοῦ θιάσου τοῦτου κ. Κορομηλᾶ. Ὅταν τὸ πρῶτον τῆς διαταγῆ τοῦ Κρέοντος ἀπεσπῆρη τῆς σκηνῆς ἡ Ἀντιγόνη, δὲν νομίζομεν ὅτι ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ βαδίσῃ ἀπὸ τῆς θέσεώς τῆς πρὸς αὐτὸν νὰ σταματήσῃ πρὸ αὐτοῦ ὡς ἐν εἰ προέκυπτε νὰ τῷ εἴπῃ τι καὶ εἶτα σχηματίζουσα γωνίαν νὰ ἐξέλθῃ. Ἡ σκηνικὴ αὕτη κίνησις εἶχε τι τὸ χαρμηδικὸν καὶ ἀσκοπικὸν καὶ ἠδύνατο νὰ παραλειφθῇ.

Ἀλλὰ καὶ ἡ πλήρης ἀταραξία τῆς Ἀντιγόνης τῶν ἐρασιτεχνῶν, ἣν αὐτὴ εἰδείκνυεν ὅτε ὁ Κρέων εἰσῆρχετο εἰς τὴν σκηνὴν μὴ ἀξιοῦσα αὐτὸν οὐδὲ βλέμματός κ' ἐν περιέργῳ, ἐφάνη ἡμῖν ἀσυμβίβαστος.

Ἡ Ἀντιγόνη τοῦ δραματικοῦ Συλλόγου σχετικῶς ἐπέτυχεν.

Εἶχε ζωηρὰν, ἔντονον καὶ ὑπερήφανον τὴν ἀπαγγελίαν καὶ τὴν στάσιν καὶ τοιαύτην τῶν μελῶν κανονικότητα, ὅστε δύναται αἱ τὶς νὰ εἴπῃ ὅτι ἐν σκιαγραφίᾳ παρίστα τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους. Ἰδίᾳ δὲ ὅπου τὸ δῶμα ἀπῆτε αἰδημοσύνην ἐν τῷ προσώπῳ αὐτῆς, ἡ ἀρρενωπὴ νεανίς μετὰ φυσικῆς δεξιότητος τοὺς ὀφθαλμοὺς κάτω νεύουσα, προκαλεῖ τὸν θαυμασμόν τῶν θεατῶν ἐν τῇ ἀπομιμήσει τῆς ἰδανικῆς παρθένου. Ἰδίᾳ δὲ, ὅτε ἀπήγαγον αὐτὴν εἰς τὸν θάνατον, ἀπεικόνισε τοσοῦτον τὸν πρὸς αὐτὸν ἠρωϊσμόν τῆς, καὶ διὰ τῆς φωνῆς τῆς καὶ δι' ἐπιτηδεῖων σημάτων καὶ ὑπερήφανου στάσεως, καὶ τοσοῦτον ἀπ' ἑτέρου ἐξεδήλωσε

τὸν πόνον τῆς ψυχῆς τῆς κατεργασμένης ζωῆς ἐν τοῖς ἀκηνώμασι τῶν νεκρῶν ἀνυμναῖος καὶ ἀφίλος, ὅστις σὺν τῷ θαυμασμῷ, ὅν διήγειρε, ἐκίνησε καὶ μέχρι δακρύων τοὺς θεατὰς συμπάθουνας πρὸς τὴν ἀπαγομένην διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν ἠθικοῦ καθήκοντος. Ὁ παραστήσας τὴν Ἀντιγόνην ἐκ τοῦ δραματικοῦ Συλλόγου, ἦν ὁ φαινητὸς τῆς φιλοσοφικῆς Σχολῆς κ. Σταυρόπουλος αὐτὸς ἐκεῖνος, ὅστις καὶ ἄλλοτε ὑπεκρίθη λίαν ἐπιτυχῶς ἐν τῷ Φιλοκλήτῳ, τὸν Νεοπτόλεμον.

Ἡ κυρία Κορομηλᾶ ὑποκριθεῖσα τὸ πρόσωπον τῆς Εὐρυδικῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν ὡς μεγαλοπρεπῆς ἀληθῆς βασίλισσα, καὶ ἐξῆλθε αὐτῆς ἐκράζουσα διὰ τῆς ἀγῆς τὴν βαθείαν τῆς ψυχῆς τῆς ἠλίφιν ὡς ἀγαθὴ καὶ φιλόστοργος μήτηρ. Τὸ μέρος τοῦτο ἦτο ἡ ἐκφρασις τῆς βαρυτάτης θλίψεως τῆς πιεζούσης τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν ἐπὶ τῇ αἰφνιδίᾳ ἀγγελίᾳ μεγάλης συμφορᾶς καὶ ἀποπνεύσεως ἐν τοῖς στήθεσι τῆς φωνῆς, ἐπιτυγχάνομενον μὲν εἶνε ἀριστοῦργημα αἰσθητικῆς, ἀποτυγχάνομενον δὲ καθαρὰ δολοφονία. Ἡ κυρία Κορομηλᾶ ἐπέτυχε κατὰ τὸ δυνατόν τὸ δυσχερέστατον τοῦτο μέρος. Ἐν μέσῳ τρικυμίας παρήλθεν ὡς πλοῖον ἐξαίφνης ναυαγοῦν καὶ ἐκίνησε εἰς ἔλεον διὰ τῆς σιωπηρᾶς ἀγωνίας αὐτῆς, μεθ' ἧς ἐπάλασε πρὸς τὸν θάνατον. Δὲν δύναμεθα δυστυχῶς νὰ εἰπώμεν τὸ αὐτὸ καὶ διὰ τὴν Εὐρυδικὴν τοῦ δραματικοῦ Συλλόγου, ἧς αἱ μελέται ἐφάνησαν ὅτι ἀνήκουσιν εἰς τὸν κύκλον τῶν νεωτερικῶν δραμάτων. Ἡ Ἑλληνὶς ἡ προωρισμένη νὰ παραστήσῃ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν δῶμα πρέπει ν' ἀναβῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀνεπηρέαστος ἐκ τῆς ψυχοφθόρου μουσῆς τῆς νέας δραματικῆς τέχνης.

Ὁ Φύλαξ τοῦ θιάσου τοῦ δραματικῶν Συλλόγου ὑπεκρίθη ἀμιμήτως τὸ μέρος αὐτοῦ. Τὸ σχῆμα, τὸ βάδισμα τοῦ, ἡ δειλία, ἡ φωνὴ τοῦ τὸ πάντα εἰδείκνυον τὸν χυδαῖον ἀνθρώπον ὑποπτύσσοντα ἀπέναντι τοῦ νέου ἀρχόντος, ὅστις ἐπιδείξει τὴν ἔξουσίαν αὐτοῦ ἐκρήνυται εἰς φωνακικὰς ἀπειλάς. Ὁ φύλαξ τοῦ θιάσου τῶν ἐρασιτεχνῶν δὲν ὑπεκρίθη τὸν ὑποπτύσσοντα ἀγοραῖον, ὅστις μόνον περὶ τῆς σωτηρίας τῆς ζωῆς αὐτοῦ φροντίζων, οὐδαμῶς ἐσκέπτετο περὶ πραγμάτων ὑψηλοτέρων, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον πονηροῦ ἀνθρώπου πειρωμένου δι' ἀποχρώσεως δικαιολογίας ν' ἀποφύγῃ πᾶσαν ἐπιχειμένην τιμωρίαν, ὄχι δελοῦ, ἀλλ' ἀδιαφόρου καὶ οὐδαμῶς διὰ τῆς ἀντιθέσεως τοῦ χαρακτῆρος αὐτοῦ εἰσείροντος τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κρέοντος. Εἰς τὴν σχετικὴν ἀποτυχίαν τοῦ κ. Κόκκου συντέλεσεν οὐκ ὀλίγον καὶ ἡ πρὸς τοὺς θεατὰς γνωστὴ αὐτοῦ εὐφροσύνη καὶ ἡ πρὸ στιγμῶν ἀπὸ τῆς αὐτῆς σκηνῆς ἀπαγγελία τοῦ ποιημάτος τοῦ.

Ἐπίσης φυσικώτερος ὑπῆρξε καὶ ὁ Τεῖρεσις τοῦ δραματικοῦ Συλλόγου. Ὡς ἀληθῆς προφήτης τοῦ Ἰσραὴλ κατεργασμένος ἐκ τῶν ἐρημητηρίων κατ' ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ προανήγγειλε τῷ Κρέοντι τὴν

συμφορὰν, ἥτις ἐμελλε νὰ ἐπακολουθήσῃ αὐτῷ παραβαίνοντι τοὺς θεῖους νόμους, καὶ μετὰ ἄρρους συνειδήσεως νὰ πούσῃ κατωρύσσων τοὺς ζῶντας καὶ καταλείπων ἀτάφους τοὺς νεκρούς, διότι ἠθῆνοι καὶ κοπετοὶ θὰ ἀκουσθῶσι ταχέως εἰς τὰ νῦν φαιδρὰ ἀνάκτορά του. Μεθ' ἱκανῆς δὲ ἐπιτυχίας ἐξεκίνησε καὶ τὸ σθένος τῆς ψυχῆς τοῦ καὶ τὴν τολμηρὰν αὐτοῦ παρησίαν, ἐν ᾗ ὁ Τεῖρεσις τῶν ἐρασιτεχνῶν ὑπῆρξε μᾶλλον τοῦ δέοντος τραγικός, καὶ εἶχε καὶ τὴν φωνὴν ἠττον ἐπιτηδεῖαν πρὸς ἐκφρασὴν τῶν μυστηριωδῶν λόγων τοῦ μάντεως.

Ὁ Κρέων τοῦ τῶν ἐρασιτεχνῶν θιάσου ὑπῆρξεν ὑπέρτερος τοῦ Κρέοντος τοῦ δραματικοῦ Συλλόγου, Ὁ ἐκ τοῦ θιάσου τῶν ἐρασιτεχνῶν ὑποκριθεῖς τὸ πρόσωπον τοῦ Κρέοντος κ. Κορομηλᾶς, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι κατέχει τὴν σκηνὴν. Τὴν αὐστηρότητα καὶ τὸ ἀλαζονικὸν ἦθος τοῦ Κρέοντος ἐτήρησε καὶ ἐξεκίνησε κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἀξίωσιν τῶν θεατῶν. Τὸ παράστημα τοῦ, αἱ κινήσεις τοῦ, ἡ ἔντονος ἀπόσκοπος, εὐκρινὴς καὶ πρὸς τὸν ρυθμὸν τοῦ καιμένου συνάδουσα ἀπαγγελία αὐτοῦ καὶ προφορᾶ, προεκάλειν δικαίως τὰ χειροκροτήματα τῶν θεατῶν. Ἀπαγγέλων ἐφαίνετο ἐξουσιάζων τὰ νόηματα καὶ τὰς ιδέας τοῦ ποιητοῦ καὶ εὐλαβοῦμενος τὴν γλώσσαν, δι' ἧς οὕτως περιεβάλετο ταῦτα. Ἡ φωνὴ τοῦ ὀλίγον βραχνή, μελωδικὴ καὶ ἔντονος, ἐβοήθει ἀρκούντως τὴν ἀπαγγελίαν καὶ εἶδε ζωὴν εἰς τὸν Κρέοντος χαρακτῆρα. Ὁ κ. Κορομηλᾶς, ἐὰν προσπαθῆσῃ νὰ μελετᾷ μὲν τὸ πρόσωπον, ὅπερ μέλλει νὰ ὑποκριθῇ, ἀλλὰ νὰ μὴ φαίνεται ἐν τῇ σκηνῇ τοσοῦτον μεμελετημένος καὶ οἰνεῖ προδιαγεγραμμένον σχέδιον ἔχων καὶ τῆς ἐλαχίστης κινήσεως, ἠθελεν εἶνε ἀμιμήτος. Διὰ τῶν ἀνωτέρω λ. χ. φυσικῶν του πλεονεκτημάτων ἠδύνατο ἐπαρκῶς νὰ ἐκφράσῃ καὶ ἐξεκίνησῃ τὸ αὐστηρὸν καὶ ἀλαζονικὸν τοῦ Κρέοντος ἦθος, ἀλλ' ἐν τούτοις διὰ νὰ θελήσῃ καὶ τὰ φυσικά του ταῦτα πλεονεκτήματα νὰ ὑποβάλῃ ἰδιαζόντως εἰς τοὺς κανόνας τῆς ὑποκριτικῆς τέχνης, ἠδίκησεν ἑαυτὸν, διότι τοιοῦτοτρόπως ἐφαίνετο ἐκλήτων, ὅπως ἐπιδείξῃ τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κρέοντος, ἐν ᾗ ὀφείλε νὰ γνωρίζῃ, ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἀνάγκη νὰ ἐπιδείξῃ ὅ,τι πάντες ἐθεώοντο καὶ ἀντελαμβάνοντο. Τὸ πέραν τοῦ δέοντος ἀπηκριβωμένον καὶ κατὰ πονον καὶ ἐν τῇ ὑποκριτικῇ καὶ ἐν τῇ ποιήσει καὶ ἐν πάσαις ταῖς ὥραις τέχνης δὲν ὀφείλει, ἀλλὰ βλάπτει. Διὰ νὰ ἐνοήσῃ δὲ τὴν ὀρθότητα τῆς παρατηρήσεως ἡμῶν ταύτης ὁ κ. Κορομηλᾶς, ὅς: μᾶθῃ, ὅτι θὰ κατέστρεφε τὸν χαρακτῆρα τοῦ Κρέοντος καὶ θὰ ἠδίκει τὰ μάλιστα αὐτὸν, ἐὰν βρενθόμενος καὶ μεγαλαυχῶν, ὡς τυράννος ἐπὶ τῆς σκηνῆς, ἐπέδεικνε τὸ τοῦ τυράννου ἦθος, ὑψῶν ἐτι μᾶλλον τὴν κεφαλὴν, προτάσων τὰ στήθη καὶ θεωρῶν λοξώτερον τὰ λοιπὰ τῆς σκηνῆς πρόσωπα. Ἐν τούτοις καὶ μεθ' ὅλα ταῦτα ἕκαστος ὀφείλει νὰ ὁμολογήσῃ, ὅτι

HÖDDEK M. WESTROPP
ΟΙ ΤΑΦΟΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ
(Συνείχεια).

ΘΗΚΑΙ ΜΟΥΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΑΡΚΟΦΑΓΟΙ

Αἱ ἐξωτερικαὶ θῆκαι τῶν μουσίων κατεσκευάζοντο εἴτε ἐκ ξύλου συκομορέας ἢ κέδρου εἴτε ἐκ λίθου. Ὅτε ἦσαν ξύλινα, εἶχον ὀρθὴν τινὰ ἢ κυκλικὴν ἀκρᾶν, συχνάκις δὲ ἐφ' ἐκάστης αὐτῶν γωνίας ὑψοῦτο τετραγωνὸς στήλη. Τὸ ὄλον ἦτο πλουσιῶς κεκοσμημένον, ἐπὶ τινῶν δὲ ἀρχαιοτάτης ἐποχῆς παρίστατο συχνάκις θύρα ἐγγὺς μίαν τῶν γωνιῶν. Ἐπὶ τῆς μίαν ἀκρᾶς εἰκονίζετο ἡ Ἴσις, ἐπὶ δὲ τῆς ἐτέρας ἡ Νέφθις, ἡ δὲ κορυφὴ ἐκοσμεῖτο ὑπὸ γραμμῶν ἢ φανταστικῶν ἐπινοήσεων. Ἐπ' ἄλλων τὸ πῶμα παρίστα τὴν καμπύλην κορυφὴν τοῦ συνήθους Αἰγυπτιακοῦ κανωδίου. Αἱ λίθιναι θῆκαι αἱ συνήθως σαρκοφάγοι καλούμεναι εἶχον σχῆμα ἐπιμήκεις μὲ παχῆς εὐμήκη πλευρὰ ὁμοία πρὸς κινώτια καὶ μὲ καμπύλον ἢ αἰχμηρὸν πῶμα. Συχνάκις ἐπὶ τῶν τελευταίων παρίστατο ἡ μορφή τοῦ τεθεωτοῦ ἐν ἀναγλύφῳ ὡς ἡ τοῦ βασιλέως Ἀμασίδος ἐπὶ τῆς ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ ἄλλοι δὲ ἦσαν ἐν σχῆματι ἀποτελοῦντι τὸ ὄνομα τοῦ βασιλέως ἢ ἐπιμήκεις. Ἐτεροὶ εἶχον τὸ σχῆμα τοῦ τεταρχειμένου σώματος εἴτε ἐκ βασάλτου εἴτε ἐκ γρανίτου, σχιστολίθου ἢ ἀσβεστολίθου δείγματα δὲ τούτων εὐρηθῆναι ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ. Αἱ θῆκαι αὐταὶ ἐτίθεντο εἰς τοὺς ἐπισημασμένους θαλάμους. Ποικίλα δῶρα ἐτίθεντο περὶ αὐτῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ τὰ ἐργαλεῖα τοῦ ἐπαγγέλματος τοῦ τεθεωτοῦ. Ἐγγὺς ἐτίθεντο ἐπίσης ἀγγεῖα καὶ μικρὰ ὁμοιώματα τοῦ τεθεωτοῦ ἐκ ξύλου ἢ ὀλοποιημένου χάλυβος. Ὁ κάλλιον ἐπεξεργασμένος σαρκοφάγος εἶνε ὁ ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ νῦν ἀποκειμένος ὑπετίθετο μέχρι τίνος ὅτι ἦτο ὁ περιέχων τὸ πῶμα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου, ἀλλὰ τὸ ἐπ' αὐτοῦ ἱερογλυφικὸν ὄνομα βραδύτερον ἀναγνωσθὲν εἶνε τὸ τοῦ Νεκτανάβου Α' τοῦ 13ῆς δυναστείας, τοῦ βασιλεύσαντος 381-363 π. Χ. Τὸ ἐξ οὗ κατεσκευάσθη ὀλικὸν εἶνε γωνιόκοκος λίθος (breccia) ἐκ τινος λατομείου ἐγγὺς τῶν Θηβῶν, ἀξιοπαράτητος διὰ τὴν σκληρότητά του. Ἀξιοπεριέργως θῆκη ἐν σχῆματι μουμίας εἶνε ἡ τοῦ Μεγκάρου τοῦ Μυκκρίνου τῶν Ἑλλήνων καὶ ἱδρυτοῦ τῆς τρίτης πυραμίδος τὸ σπουδαῖον τοῦτο λείψανον, ὅτε εὐρέθη ὑπὸ τοῦ ταγματάρχου Uyse ἐν τοῖς ἐπισημασμένοις θαλάμοις τῆς τρίτης πυραμίδος, περιεῖχε μέρη σώματος, ὑποτιθέμενα ὡς ὄντα αὐτοῦ τοῦτοῦ τοῦ βασιλέως. Νῦν ἀπόκειται ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ.

ΚΑΝΩΒΙΑ

Τὰ ἀγγεῖα τὰ κοινῶς κανώβια καλούμενα ἕνεκα τῆς ὁμοιότητός των πρὸς τὰ κατασκευαζόμενα ὑπὸ τῶν Ρωμαίων

N. ΠΑΠΑΔΕΞΑΝΔΡΗΣ.

κατ' απομίμησην τῆς Αἰγυπτιακῆς κομφοτήτος καὶ οὐδόως τὸν τῶν Αἰγυπτιακῶν ἀγγείων σκοπὸν ἐκτελοῦντα, ἦσαν τέσσαρα τὸν ἀριθμὸν, ὅλας δὲ διαφόρου ἀναλόγως τῆς τάξεως τοῦ νεκροῦ καὶ ἐτίθεντο ἐγγὺς τοῦ φερέτρου ἐν τῷ τάφῳ. Τινὰ τούτων ἦσαν ἐξ ἀσβεστολίθου, τὰ πολυτιμότερα ὅμως ἐξ Ἀνατολικῶν ἀλάβαστρον. Τὰ τέσσαρα ταῦτα ἀγγεῖα ἀποτελοῦσι πλήρη σειράν ἐντὸς αὐτῶν ἐτίθεντο τὰ ἐντόσθια τῆς μومίας τεταρτημερῆς δι' ἀρωμάτων καὶ ποικίλων ἄλλων ὕλων, περιετύλιοντο δὲ διὰ λινοῦ ὑφάσματος. Ἐν ἐκάστῳ ἐτίθετο μέρος τῶν ἐντοσθίων, ὑπετίθεντο δὲ ἐπὶ ἀνήκον εἰς τὰ τέσσαρα πνεύματα τοῦ Ἀμένθου, ὧν ἕφερον τὰς κεφαλὰς καὶ τὰ ὄνομα. Τὸ μετὰ κώματος ἀγγεῖον, τὸ εἰκονίζον τὴν κεφαλὴν τοῦ Ἀμσέτ, ἔφερε τὸν στόμαχον καὶ τὰ μέγιστα ἐντόσθια, τὸ φέρων τὴν κυνὸς κεφαλὴν τοῦ Χαπέ περιεῖχε τὰ μικρὰ ἐντόσθια, τὸ δὲ ἔχον τὴν κεφαλὴν θωδὸς τοῦ Σμαούτφ τοὺς πνεύμονας καὶ τὴν καρδίαν ἐν δὲ τῷ ἀγγεῖῳ τοῦ ἱεροκοκεφάλου Κετχνοούφ ἐφυλάσσοντο ἡ οὐροδόχος κύστις καὶ τὸ ἦπαρ. Ἐπὶ τῶν πλευρῶν τῶν ἀγγείων στήλαι τινας ἱερογλυφικῶν ὑπεδήλων τὴν λατρείαν τοῦ νεκροῦ πρὸς ἐκάστην τῶν τεσσάρων θεοτήτων, ὧν τὰ σύμβολα ἐκόσμουσαν τὰ κώματα, καὶ ἔφερον τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος.

Ἐν τοῖς τάφοις εὐρήνται ἐν ἀφρονείᾳ μικρὰ τινας μορφαί, καλούμεναι σάπτι, προσφερόμεναι πρὸς τὸν νεκρὸν ὡς δαίγματα σεβάσμου. Ἦσαν εἰκόνες τοῦ Ὄσιριδος, καὶ ἀνεμίμνησκον τῷ μέλαγχολικῷ Αἰγυπτίῳ τὸν θάνατον. Κατεσκευάζοντο δὲ συνήθως ἐκ ξύλου ἢ ὑαλοποιηθείσης γῆς. Τὸ ὄνομα καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ ἀποθανόντος εὐρήνται ἐπ' ἐκάστου αὐτῶν καὶ εἴτα ἐρίπτοντο χαμαὶ περὶ τοῦ σαρκοφάγου. Συνήθως φέρονται ἱερογλυφικῶς κεφάλαιόν τι τῶν ἐπισημαίων τυπικῶν. Τινὲς φέρουσι κενὸν λευκὸν διὰ τὸ ὄνομα τοῦ ἀποθανόντος, ἐξ οὗ καταφαίνεται, ὅτι οἱ συγγενεὶς καὶ οἱ φίλοι ἐπρομηθεύοντο αὐτὰς παρ' ἐμπόρων μετὰ δὲ τὴν ἐπ' αὐτῶν ἀναγραφὴν τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀποθανόντος διενέμενον το πιθανῶς κατὰ τὴν κηδείαν, καὶ εἴτα συλλεγόμεναι ἐτίθεντο εἰς τὸν τάφον. Συχνάκις αἱ μικραὶ αὗται μορφαὶ ἐτίθεντο ἐντὸς κεχρωματισμένων κιβωτίων ἐχόντων χωρίσματα. Τὰ κιβώτια ταῦτα εἶχον μῆκος 2 καὶ ὕψος 1 ποδός.

ΠΑΠΥΡΟΙ

Ἐπὶ τινων μουμιῶν εὐρέθησαν χειρόγραφα ἐπὶ παπύρων διαφόρων μεγεθῶν. Οἱ παπύροι εὐρήνται ἐν τοῖς φερέτροις ὑπὸ τὰ σπάργανα τῶν μουμιῶν, μεταξὺ τῶν κνημιῶν, ἐπὶ τοῦ στήθους ἢ ὑπὸ τούς βραχίονας. Τινὲς περιελίσσονται ἐν κυλινδρικήᾳ θήκῃ. Ὁ πάπυρος τοῦ Μουσείου τοῦ Τουρίνου ἔχει μῆκος 66 ποδῶν, ὁ δὲ τοῦ τῶν Παρισίων 22· ἄλλοι εἰσὶ ἀπὸ 2 ἕως 30. Τοῦ Τουρίνου θεωρητέος ὡς ὁ τελειότερος. Ἐπ' ὅλον τὸ ἄνω μέρος τῆς σελίδος κατέχεται ὑπὸ σειρᾶς τῶν

μορφῶν τῶν θεοτήτων, ἃς ἡ ψυχὴ διαδοχικῶς ἐπισκέπτεται· τὸ ἐπιλοιπὸν πληροῦται διακαθάρτων στήλων ἱερογλυφικῶν, ἀκίνα εἰσὶν αἰ. προσευχαί, ἃς ἡ ψυχὴ ἀπευθύνει εἰς ἐκάστην τῶν θεοτήτων· περὶ τὸ τέλος τοῦ χειρογράφου εἰκονίζεται ἡ σκηνὴ τῆς κρίσεως. Ὁ μέγας Θεὸς Ὁσιρὶς καθήκει ἐπὶ τοῦ θρόνου του, πρὸ τῶν ποδῶν του· δὲ κείται μέγας θῆλυς κροκόδειλος μετ' ἀνοικτῶν τῶν στόμα· ὁπισθεν εἶνε ὁ θεὸς Ζυγός, ἐφ' οὗ ὑπέρκειται κυνοκέφαλος, ἐμβλημα παγκοσμίου δικαιοσύνης· αἱ κακαὶ καὶ αἱ καλαὶ πράξεις τῆς ψυχῆς ζυγίζονται ἐπὶ παρουσίᾳ του. Ὁ Ὄρος ἐξετάζει τὸν Ζυγοστάτην, ὁ δὲ Θῶτ γράφει τὴν καταδικήν· ἐγγὺς ἵσταται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀποθανόντος ἐν σαρκοφάκῳ σχήματι, ἀδικομένη πρὸ τοῦ μεγάλου κριτοῦ τῶν νεκρῶν ὑπὸ τῶν δύο θεοτήτων τῆς Ἀληθείας καὶ τῆς Δικαιοσύνης. Τοιοῦτος πάπυρος εἶνε κατὰ τὸν Λέβιον ἡ ἱστορία τῆς ψυχῆς μετὰ θανάτου, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐτίθετο ἐν τῷ τάφῳ μετὰ τοῦ νεκροῦ. Ὁ Σαμπολλκὼ θεωρεῖ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν παπύρων μάλλον ὡς νεκρῶν βιβλίον, τὸ ὅποιον συνεπληροῦτο ἀναλόγως τῆς δαπάνης, ἢ ὁ θνήσκων ἤθελε νὰ δαπανήσῃ καθ' ἡμᾶς ὅμως ἀναλόγως τῆς τάξεως τοῦ ἀποθανόντος, διότι κατὰ τοὺς Αἰγυπτίους, ἐὰν μὲν ἦτο βασιλεὺς εἶχε πλείονας ὑποχρεώσεις νὰ ἐκπληρώσῃ, ἐὰν δὲ ἰδιώτης ὀλιγωτέρας. Πολλὰ τῶν τυπικῶν τούτων ἀντὶ ἱερογλυφικῶν φέρουσι χαρακτῆρας ἱερατικῶν, οἵτινες εἰσὶν σύμπτυξις τῶν ἱερογλυφικῶν σημείων. Οἱ δι' ἱερογλυφικῶν χαρακτῆρων γέγραμμένοι πάπυροι διαίρουσιν σχεδὸν πάντοτε εἰς στενὰς καθέτους γραμμὰς πλάτους ἐνὸς δακτύλου ἢ καὶ μικροτέρου, τὰ δὲ σημεῖα τίθενται τὸ ἐν ὑπὸ τὸ ἄλλο. Συχνάκις οἱ πάπυροι εἰσὶ γέγραμμένοι δι' ἐγχωρίων χαρακτῆρων. Χειρόγραφα τινὰ Ἑλληνιστῶν ἐπὶ παπύρων ἀνεκαλύφθησαν ἐν Αἰγύπτῳ. Ταῦτα ὅμως εἰσὶ μεταγενεστέρης ἐποχῆς, καὶ περιέχουσι πωλήσεις γαιῶν· πλείστοι ἐπίσης ἀνεκαλύφθησαν ἀπορῶντες γαῖας καὶ κτήσεις περὶ τῶν Θηβῶν.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΙ ΤΑΦΟΙ

Οἱ Ἕλληνες ἐτίμων τὴν μνήμην τοῦ νεκροῦ διὰ δημοσίων μνημείων· οἱ τάφοι τῶν ἱδρυτῶν τῶν πόλεων καὶ οἱ τῶν ἡρώων ἦσαν ἐντὸς τῆς πόλεως, οἱ δ' ἄλλοι ἐκτός. Ἐν Σάρτην ὅμως νόμος τοῦ Λυκούργου ἐπέταξε τὴν ἐνταφίαν περὶ τῶν ναῶν καὶ ἐντὸς τῶν πόλεων. Οἱ ἀρχαιότεροι τάφοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν σωροὶ γῆς (χώματα) ἢ τύμβοι. Τινὲς τούτων ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου περιγραφέντες σώζονται ἐτι ἐν ταῖς πεδιάδι τῆς Τροίας. Πρὸς τασὴν ἑρχόμενοι καὶ ὑπογείως θόλοι. Ὁ ὄνομαστός «Θησαυρὸς τοῦ Ἀτρέως» ἐν Μυκῆναις καὶ ὁ τοῦ Μυνίου ἐν Ὀρχομενῷ ὑποτίθενται ὅτι ἦσαν βασιλικοὶ τάφοι. Ὁ τῶν Μυκηνῶν σύγκεται ἐκ μεγάλου θάλου πλάτους 50 ποδῶν καὶ

ὕψους 40, ὁστὶς ἦτο τὸ ἀδυτον τοῦ ἀποθανόντος· διὰ τίνος δὲ πλαγίας θύρας εἰσῆρχοντο εἰς μικρὸν θαλαμὸν λελατομημένον. Κατὰ μεταγενεστέραν περιόδον ἀπλῆ στήλη, ὑπὸ δένδρων περιβαλλομένη, ἠγείετο ἐπὶ τοῦ εἰσόδου, ἐπιγραφὴ δὲ ὑπεδήλου τὸ ὄνομα καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ νεκροῦ. Οἱ τῶν ἰδιωτῶν ἦσαν γενικῶς ἐν σχήματι στήλων ἢ ὀρθῶν λιθίνων πλακῶν καὶ κιόνων, μικρῶν κτιρίων ἐν σχήματι ναῶν (ναϊδίων ἢ ἡρώων). Ἐτεροὶ ἦσαν ἐν σχήματι βωμιῶν, αἱ ἐπ' αὐτῶν ὅμως ἐπιγραφαὶ καὶ τὰ ἐμβλήματα προλαμβάνουσι πᾶσαν σύγχυσιν. Συχνάκις αἱ πλάκες εἶχον ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῶν κωνοειδῆ ἐπίσημα. Οἱ τάφοι οὗτοι ἠγείνοντο συνήθως παρὰ τὰς ὁδοὺς, ἐγγὺς δὲ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ἀνηγείνοντο μνημεῖα ἀναμνηστικά, ἐν οἷς ἢ τε ἀρχιτεκτονικῆ καὶ ἡ γλυπτικῆ ἠμιλλῶντο νὰ λαμπρύνουσι τὰ ἐπιτάφια οικοδομήματα. Πολλοὶ ἀνεκαλύφθησαν ἐν Λυκίᾳ, ὧν ὁ ἀρχιτεκτονικὸς καὶ γλυπτικὸς διάκοσμος εἶνε λαμπρός. Ἐν Τελμησσῷ οἱ ἐν τῷ βράχῳ λελατομημένοι τάφοι ἔχουσι σχήμα ναῶν. Ὁ τάφος τῶν Ἀρπυιδῶν ἔπριν ἐν τῇ ἀκροπόλει τῆς Ἐσθῆου νῦν δ' ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ παρέχει ὑπόδειγμα ἀρχαίας γλυφῆς, ἐγερθεὶς πιθανῶς οὐχὶ βραδύτερον τοῦ 500 π. Χ. Αἱ γλυφαὶ ἐκόσμουσαν τὰς τέσσαρας πλευρὰς ὀρθογωνίου στερεοῦ στυλοῦ μῆκους 17 περίπου ποδῶν, ὑποβάσταζόντος στήλην περιέχουσαν δωμάτιον 7 ποδῶν καὶ ἑτεράγωνικῶν δακτύλων. Αἱ γλυφαὶ ὑποτίθενται παριστώσαι τὸν μῦθον τοῦ Τυνδάρου, οὗτινος τὰς θυγατέρας ἀπήγαγον αἱ Ἀρπυίδαι. Ἐτερος ἀξίος λόγου εἶνε ὁ τάφος σατράπου τινὸς τῆς Λυκίας, ἀνεκαλυφθεὶς ἐν Ἐσθῆ, καὶ νῦν ἐν τῷ Βρετανικῷ Μουσείῳ. Ὁμοίαις πρὸς ἐστεγασμένον οἶκον μετ' ἀκούς ἐκ τῶν θριγκῶν ἐξεγορημένους, τὸ δὲ τόξον τῆς ὀροφῆς ὁμοιάζει πρὸς τόξον Γοθικόν. Ἐπ' ἐκάστης πλευρᾶς τοῦ ὀρόφου εἶνε γεγλυμμένος πολεμιστὴς ἐν πανοπλίᾳ (ὑποτίθενται ὅτι εἶνε ὁ Γλαυκὸς καὶ ὁ Σαρπηδῶν) ἐπὶ ἀρματός τεθρίππου. Ἀλλὰ τὸ λαμπρότερον ἀναμνηστικὸν μνημεῖον τῶν ἀρχαίων χρόνων ἦτο τὸ ἐν Ἀλικαρνασσῷ Μουσουλῆιον, ἐγερθὲν ὑπὸ τῆς βασιλείας Ἀρτεμισίας τῷ 353 π. Χ. πρὸς ἀναμνησιν τοῦ συζύγου αὐτῆς Μουσώλου, βασιλέως τῆς Καρίας. Οἱ διασημότεροι ἀρχιτέκτονες καὶ γλύπται τῆς ἐποχῆς προσεκληθήσαν ὑπὸ τῆς πενθούσης βασιλείας, ἥτις ἀπεράσισε ν' ἀνεγείρῃ ἐπιτάφιον μνημεῖον ὑπερβαῖον κατὰ τὴν λαμπρότητα πάντα τὰ ἐν τῷ κόσμῳ ταῦτα. Ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἑλλάδι οἱ τάφοι ὑποδομοῦντο ὑπογείως (ὕψογαια, ἢ ὑπόγεια) ἐκτίθεντο διὰ μεγάλων ὀγκολίθων σπανίως διὰ λιθοκόλλης κεκολλημένων, οἱ δὲ ἐσωτερικῶς τοῖχος ἔχροντο μαρμαροκόμην καὶ διακοσμοῦντο δι' εἰκόνων· τὰ σώματα ἐτίθεντο χαμαὶ μετὰ τοὺς πόδας ἐστραμμένους πρὸς τὴν εἴσοδον· γραπτὰ ἀγγεῖα ἐτίθεντο παραπλεύρως τοῦ σώματος, πολλὰ δὲ ἐκρεμῶντο ἐπὶ τῶν τοίχων διὰ χαλκῶν ἤλων. Ἐσχάτως ἀνεκαλύφθη-

σαν ἐν Κανουσῷ (Canosa) τάφοι λελατομημένοι ἐντὸς βράχων μετ' προσόψεϊ Ἰωνικοῦ ρυθμοῦ. (Ἔσται συνέχεια).

Ὁ εἰσερχόμενος εἰς τὴν πρώτην ἐξ ἀριστερῶν εἰσοδῶν τοῦ Μεγάλου τῶν Ὀλυμπίων βλέπει ἐν μέσῳ δειγμάτων μεταλλικῶν γαιῶν καὶ προτύπων κτιρίων, ὅγκων τετράγωνον ἐκ ναυτογράφου εἰς δύο μέρη κατὰ παραλλήλογραμμα διηρημένον δι' ἀβλακῶς, ἢ αἱ δύο πλευραὶ προσκλιθεὶς καταλήγουσιν εἰς λωρίδα ἑλλοῦ, ἐν τῇ μίσῳ τῆς ὁπίσται μικρὸν ἐκ λευκοσιδήρου ἀμπόλιον. Ὁ βλέπων ὑποτίθει αὐτὸ ἄθρομα ἰδιοτρόπου κατασκευῆς καὶ παρέρχεται ἴσως. Καὶ εἶνε πράγματι ἄθρομα... Ἀλλὰ μόνον ἀπέναντι τῆς ἄλλης κτισεως ἀπέναντι τῆς δαμουργίας τοῦ Πλάστου, δι' ἧμᾶς τοὺς ἀνθρώπους τὸ ἐκ ναυτογράφου κτιρίον εἶνε τὸ ὄνομα τῆς συντελουμένης διώρυγος τοῦ Κορινθιακοῦ, εἶνε τὸ μόνον μεγαλοῦργημα, ὅπερ θὰ δοξάσῃ τὴν Ὀλυμπιάδα καὶ τὴν Βασιλιῶν εἰκοσιπενταετηρίδα ἐπὶ αἰῶνας ἐπί τῶν ἡμερῶν τῶν ἄλλων πράγματι ἐρημέων ἀθρομάτων. Αἰῶνας ἐπιδοξάσαν τὴν κατασκευὴν του, ὡς θὰ εἶδῃ ὁ ἀναγνώστης ἐν τῇ κατωτέρῳ μελέτῃ, ἢ ὑπόβλεπαι τοῖς Ἑλληνοδοκίαις ὁ μεγαλοπράγμων κομῆς τοῦ Ἰσθμοῦ στρατηγὸς Τύρρ, αἰῶνος δὲ θὰ δοξάσῃ τοὺς χρόνους ἦσαν ἐν οὐγῇ δι' ἄλλο, βασιλεὺς ὅμοιος διότι πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν νὰ συνδέσῃ τὸ ὄνομα των πρὸς τὸ μεγαλοῦργημα τοῦτο.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΝ Τῷ ΙΣΘΜῷ ΤΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Ἀνάδοχος τῆς τοῦ Κορινθιακοῦ Ἰσθμοῦ διορύξεως κατὰ τὸ 1881, ἔσχον τὴν τιμὴν κατ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔτος τὰ ἐκθέσῃ ἐν τῷ τρίτῳ γεωγραφικῷ Συνεδρίῳ τῷ συναλυθῶν ἐν Βενετίᾳ τὰς διὰ τὴν διορύξιν ταύτην ἐπιχειρηθείσας μελέτας.

Ἡ ἐπιθεσίς μου ἐγένετο θερμότερα δεκτῆ, τὸ δὲ Συνεδρίον παμφηρεῖ ἐξήνεγκε τὴν εὐχὴν, ἵνα παραυθὺς ἀρξῆται ἡ ἐκτέλεσις τῆς θαλασσίας διώρυγος τῆς Κορινθοῦ διὰ τὸ προφανὲς αὐτῆς ὄφελος ἐπὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Ἀνατολῆς.

Τῶν μελετῶν εἰς πέρας ἀχθειῶν, παρεδέχθη τὰ σχέδια τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως. Ἡ ἐπίσημος ἐγκαινιάσις τῶν ἔργων ἐτελέσθη ὑπὸ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων, ὅστις ἐδῶκε τὸ πρῶτον διὰ σκαπάνης κτύπημα τὴν 4 Μαΐου 1882, εὐθὺς δὲ κατόπιν ἱδρύθη ἡ διεθνὴς εταιρεία τῆς θαλασσίας διώρυγος τῆς Κορινθοῦ, ἥτις ἀντικατέστησε τὸν λαβόντα τὸ προνόμιον εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἔργων, ἅπερ εἶχεν ἀρχίστη Στῶπεν πρὸς στιγμὴν πρὸ τοῦ διαγράμματος.

Εἶνε ἴδιον τῶν ὁμοιογενῶν ἐπιχειρήσεων αἰτινες ἀπροσδόγησαν κατάδικαφόρους ἐποχὰς τὴν προσοχῆν μου εἶδον μάλιστα ἐναρξῆσαι τὴν ἐκτέλεσιν, πρὶν ἢ ἀνατελεῖν ἡ ἡμέρα τῆς πλήρους πραγματοποιήσεως· ἰδίως ἐνταῦθα ἔγκειται δαίγμα τοῦ παγκοσμίου χαρακτῆρος τῶν ἐπιχειρήσεων τούτων καὶ τῆς ἀξίας των ὅσον ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ διάτρησις τοῦ Ἰσθμοῦ τῆς Κορινθοῦ ἔσχε τὴν τύχην ταύτην.

Τὸ πλάτος αὐτοῦ κατὰ τὸ στενότατον μέρος εἶνε 6 χιλ. 345. Δύο ἰδέαι ὄφειλον φυσικῶς νὰ προκύψωσιν, ὡς παρατηρεῖ ὁ Βουλέ: νὰ ἐνισχυθῇ καὶ φραχθῇ τὸ

στενὸν τοῦτο πέρασμα ἢ νὰ μεταβληθῇ εἰς διώρυγα ἐνοῦσαν τὰς δύο θαλάσσας καὶ μεταβάλλουσαν τὴν Πελοπόννησον εἰς νῆσον. Ὁ Πίνδαρος ἐκάλει τὸν Ἰσθμὸν ἐπιθαλάσσιον γέφυραν, τὸ ὄνομα δὲ τῆς Πελοποννήσου σημαίνει νῆσον τοῦ Πέλοπος.

Ἡ ἰδέα τοῦ τείχους πλειστάκις ἐπραγματοποιήθη κατὰ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τοὺς νεωτέρους χρόνους. Εὐθὺς ὡς οἱ λαοὶ τῆς Πελοποννήσου ἐνόμιζον αὐτοὺς ἀπειλούμενους, συνθηροῦντο εἰς τὸν Ἰσθμὸν καὶ ἤγειρον ἐσπευσμένως τείχος μηδισχυρὸν πλείτονον τοῦ κινδύνου. Τὸ τείχος, οὗ τὰ ἐρείπια διακρίνονται ἐτι σήμερον εἰς μικρὰν ἀπόστασιν τῆς διώρυγος πρὸς Νότον, κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος Οὐαλεριανοῦ, ὅπως ἐμποδίσει τὴν εἰσβολὴν τῶν Γοθικῶν ὀρδῶν. Ἀνοικοδομήθη δὲ καὶ ἐνισχυθῆν ὑπὸ τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἀνατραπῆν καὶ ἀνορθωθῆν πολλὰκις βραδύτερον, εἰς διάφορα δὲ μέρη ἐπανασκευασθῆν ὑπὸ τῶν Ἑνετῶν κατὰ τὸ τέλος τοῦ δεκάτου πέμπτου καὶ δεκάτου ἐβδόμου αἰῶνος.

Ἡ διάτρησις τοῦ Ἰσθμοῦ διέφερε τὰ μάλα τῆς ἐγέρσεως ἰσχυροῦ τείχους. Ἔδει νὰ σκαφῆ διώρυξ ἐπὶ σκληροτάτου ἐδάφους ὕψομένου 80 μέτρα ὑπερᾶνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης.

Ἐξακόσια ἔτη π. Χ. Περίανδρος, ὁ τύραννος τῆς Κορινθοῦ, συναριθμοῦμενος μεταξὺ τῶν ἐπτά σοφῶν τῆς Ἑλλάδος, διανοήθη τὸ δυνάτον τῆς διατορῆσεως τοῦ Ἰσθμοῦ. Ἀλλὰ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ἐπὶ πολλῶν εἰσέτι καιρῶν τὸ σχέδιον τοῦτο ἀπῆντησε μέγα ἐμπόδιον ἐν τῇ θρησκευτικῇ πίστει, ὅτι ἡ διάτρησις τοῦ Ἰσθμοῦ ἤθελεν εἰσθαῖ ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς θεότητος καὶ κυριῶς κατὰ τοῦ Ποσειδῶνος, εἰς ὃν ἦτο ἀφιερωμένη ἡ χώρα τοῦ Ἰσθμοῦ.

Ἡ πόλις ἐπίσης τῆς Κορινθοῦ, ἢ ἡ θέσις τῆς μεταξὺ τῶν δύο θαλασσῶν καθίστα διόδον μεταξὺ Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως, ἐνδιεφέρετο εἰς τὴν παρακώλυσιν τοῦ σχεδίου τούτου. Ὁ Ἰσθμὸς ἄλλως ὑπερπεπληθῆτο δι' ἀπλουστάτου τρόπου, διαπεραιουμένων τῶν πλοίων διὰ τῶν χειρῶν ὑπερᾶνω αὐτοῦ. Τὸ πρῶτον ἦτο οἰκείον τοῖς Ἕλλησι, λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν μικρῶν διαστάσεων τῶν γαλεῶν αὐτῶν.

Ἐν Κορινθῷ, γράφει ὁ Βουλέ, ὅχι μόνον ἦτο συνήθης ἡ μεταφορὰ αὐτὴ ἀπὸ τῆς μίης θαλάσσης εἰς τὴν ἄλλην, ἀλλὰ μόνον μηχανικὸν σύστημα εἶχε συσταθῆ διὰ τὴν χρῆσιν ταύτην, ἐκατέτα δὲ διελκοῦ ἡ ὁδὸς, ἐφ' ἣς ἐσφρόντο τὰ πλοῖα, καὶ ἦτο πηρὴ μεγάλων προσώπων διὰ τὴν πόλιν ἐν εἰρήνῃ, μέγα δὲ πλουτέκμημα ἐν καιρῷ πολέμου· πρὸς κινήσεισιν τῶν στόλων κατὰ τὰς ἀναφορὰς ἀνάγκας, ἰδίᾳ δὲ ἐν τῇ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ.

Ἀλλὰ καθ' ὅσον κατεσκευάζον ἰσχυρότερα πλοῖα, καὶ αἱ ἐμπορικαὶ σχέσεις ἐπολλαπλασιαζόντο· ἢ διὰ τοῦ διόλου ἐλξίς καθίστατο ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ δυσχερεστέρη καὶ ἀνεπαρκεστέρη. Κατόπιν ἡ πλουσία Κόρινθος καὶ ἡ Ἑλλάς αὐτὴ ἀπολάσασαι τὴν ἀνεξαρτησίαν των ὑπε-

τάσσοντο εἰς τοὺς βασιλεῖς τῆς Μακεδονίας καὶ τοὺς Καίσαρας.

Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς (301 π. Χ.) ἐπανέλαβε τὸ σχέδιον τῆς διώρυγος, ἀλλ' ἀπετράπη νὰ τὸ ἐκτελέσῃ ὑπὸ τῶν μηχανικῶν, οὗς συνεβουλεύθη. Οὗτοι, κατὰ τὸ λέγειν τοῦ Στράβωνος, ἀφοῦ ἐποίησαν τὰς δεούσας καταμετρήσεις, τὸν ἐβεβαίωσαν, ὅτι τοῦ Κόλπου τῆς Κορινθοῦ ὄντος ὑψηλοτέρου τοῦ τῆς Αἰγίνης, ἐὰν διεργῆντο ὁ χωρίζων αὐτοὺς Ἰσθμὸς, ἡ Αἴγινα καὶ πάντα τὰ γείτονα μέρη θὰ κατεποντίζοντο.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι ἀμφότεροι οἱ κόλποι ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἐπιφανείαν, ἀλλ' ἢ ἐν τῇ Κορινθιακῷ παλίρροια ὑπερέχει τῆς ἐτέρας. Ἡ διαφορά τοῦ ὕψους τῶν ὑδάτων εἶνε τοσοῦτον μικρὰ, ὥστε δὲν θὰ ἔχη βεβαίως τὰ ροερὰ ἀποτελέσματα, τὰ ὅποια προείδον οἱ μηχανικοὶ Δημήτριου τοῦ Πολιορκητοῦ.

Ὁ Ἰούλιος Καίσαρ, ὅστις ἀνήγειρε τὴν ὑπὸ τῶν Ρωμαίων καταστραφείσαν Κορίνθον ἕνα αἰῶνα πρότερον, ἐνῷ συγχρόνως ἀνίδρυε τὴν Καρχηδόνα, ἐπιλοδοξῆσε νὰ περατώσῃ τὸ μέγα σχέδιον τῆς διορύξεως τοῦ Ἰσθμοῦ. Ὁ Πλουταρχος καὶ ὁ Σουητώσιος γνωρίζουσιν ἡμῖν ὅτι εἶχεν ἤδη ἐμπιστευθῆ τὴν διεύθυνσιν τῶν ἔργων εἰς τινὰ Ἀνιανόν, ἴσως δὲ ὁ Καίσαρ θὰ ἐπατύχηεν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον, ἂν οἱ ἔχθροι τὸν τῷ ἀφῆναν τὸν πρὸς τοῦτο ἀναγκαῖον καιρὸν.

Ὁ Καλλιγούλας ἤθελε «πρὸ παντός ἄλλου», λέγει ὁ Σουητώσιος, νὰ διορξῆ τὸν Ἰσθμὸν καὶ μάλιστα εἶχε διατάξῃ τὴν ἐπὶ τόπου καταμέτρησιν. Τοῦτο ὑπῆρξε μία τῶν σπανίων λογικῶν ἀκτίων, αἰτινες ἐπεφάνθησαν ἐν τῇ βραχεῖᾳ βασιλείᾳ τοῦ παραφρονοῦ ἐκείνου.

Εἰκοσι καὶ πέντε ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Καλλιγούλα ὁ Νέρων ἐπανέλαβε τὸ σχέδιον τῆς διορύξεως τοῦ Ἰσθμοῦ. Δὲν εἶχε πρότερον σκεφθῆ περὶ τούτου, λέγει ὁ ἱστορικὸς του, ἀλλ' ἢ θῆα τοῦ τόπου τῷ ἐνέπνευσεν ταύτην. Ἐὰν κρίνωμεν ἀπὸ τὰ ἴχνη τῆς ἀρχῆς τῆς ἐκτέλεσεως καὶ ἀπὸ τῆς ταχύτητος, μετ' ἧς ἐπεχειρήθη, θὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἠκολούθησαν προγενέστερον σχέδιον, τοῦλάχιστον εἰς τὰς κυριώτερας αὐτοῦ διατάξεις. Ὅπως ποτ' ἂν ἦ, ὅτι ὁ Νέρων, ἑλθὼν εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸ ἔτος 66 μ. Χ. εἰς ἡλικίαν 29 ἐτῶν διὰ νὰ τελέσῃ ἐν ἐνὶ καὶ μόνῳ ἑαυτοῦ πάντας τοὺς μεγάλους τῆς Ἑλλάδος ἀγῶνας καὶ λάβῃ πάντα τὰ βραβεῖα τοῦ μέλους καὶ τῆς ἀπαγγελίας, ὅτι ἤθέλησε νὰ ἐξισωθῇ ἢ νὰ ὑπερβῇ μάλιστα τὸν Ἡρακλέα, δημιουργῶν καὶ αὐτὸς πορθμὸν, τότε ἐπεχειρήσεμετὰ τὸς σπουδαιότητος τὸ μέγα ἔργον, ὥστε, ἐὰν δὲν ἦτο Νέρων καὶ ἐὰν ὁ τραγικὸς αὐτοῦ θάνατος δὲν διέκοπτε τὰς ἐργασίας, εἰς περιωπῆν ἄλλην θὰ κατέτασσον αὐτὸν οἱ ἱστορικοὶ.

Ἐντὸς μηνῶν τινων χιλιάδες ἀνθρώπων συνθηροῦσθησαν στρατιῶται, δούλοι, καταδίκαι. Κατὰ τὸ ἔτος δὲ 67 μ. Χ. προσῆλθον καὶ ἐξ χιλιάδες Ἰουδαῖοι

αίμαλωτοι, ος έπεμπεν ο Βεσπασιανός μετά τας πρώτας αυτού εν 'Ιουδαίαις νίκαις.

Ο Νέρων ήθέλησε να εγκαινιάση τὰ έργα εξέλιξε λοιπόν τής σκηνης του άδων τον ύμνον τής Αμφιπόττης και του Ποσειδάωνος και στραφάς τινάς προς τιμήν των προστατιδων του Ισθμού θεοτήτων. Είτα ο άρχων τῷ προσέφερε χρυσούν λίανον, ο δ' αυτοκράτωρ ήρξατο άνακατάπτων εν μέσω άνευρημιών και άσμάτων. Τρίς έκτύπησε τό έδαφος, έφερε μάλιστα επ' έμυον μικρόν κάλαθον πλήρη χρώματος, έπειτα δε συνέστησεν εις τους εργατάς μετά ζήλου να επιδοθώσιν εις τό έργον.

Αλλ' ενω αι πρώται έργασίαι εξετελούντο μετά τάξεις και ενεργείας, συγκρόνως ή επανάστασις εξεργήγνητο πανταχού, εν Ρώμη, εν Γαλατίαις, εν Ισπανίαις, και ο Νέρων άφηκε σπεύδων την Ελλάδα δια να άναγκασθ ή μετ' ολίγον να αυτοχειρασιαθ ή κατά τό έτος 68 μ. Χ. Είχεν ήλικίαν 31 έτων, μετ' αυτού δε συνεσβένυτο ο οίκος των Καισαράων...

Ο Φιλίστρατος άναφέρει ότι ο Αθηναίος σοφιστής Ηρώδης ο Αττικός επεθύμει διαπύρος να συνεχίση την διάτρησιν του Ισθμού, τας δαπάνας τής οποίας ήτο άρκετά πλούσιος, όπως καταβάλη.

— 'Ιδού, έλεγεν εις τους φίλους του, ιδού εν άθάνατον έργον! Α! Ποσειδον! επεθύμουν... αλλά τίς θα μοι τό επιτρέψη; Και ο Ηρώδης ο Αττικός υπεχώρησε φοβούμενος μη διεγείρη, εάν επετύχων, τον φθόνον του αυτοκράτορος Αντωνίου του Εύσεβούς.

Χίλιοι επτακόσιοι πενήκοντα άνιαντοί παρήλθον από των λόγων τούτων του Ηρώδου και από των άναχωμάτων του Νέρωνος, έως ου ο βασιλεύς των Ελλήνων, συνευδοκούντος του Έθνους, μοι επέτρεψε να άναλάβω την έκτέλεσιν του μεγάλου τούτου σχεδίου των άρχαίων. Χάρης εις την ευδωσιν του συνεταιρισμού, επέτυχον να πείσω τους κεφαλαίουχους, ους τό πνεύμα του Λεσσήφ έθεσεν εις κίνησιν δια την διάτρησιν των Ισθμών, ότι είχε φθάση ο καιρός, καθ'ην ή διόρυξις του Ισθμού τής Κορίνθου έδει να έκτελεσθ ή προς τό συμφέρον των, διότι ήθελεν εισθαι προς τό συμφέρον όλου του έμπορίου τής Αδριατικής και τής Μεσογείου.

Όπως κατανοήσωμεν εν ριπή οφθαλμού την προφανή ώφέλειαν, ην θα προσφέρη τοις έμπορευομένοις και τοις ταξιδιωταίς ή διόρυξις τής Κορίνθου, φαντασθώμεν ότι αντι πορθμού υπήρχεν Ισθμός τής Μεσσηνίας, και είνε εύκολον να άναμετρήσωμεν τας μεγάλας ζημίας, άς ήθελεν ύφίστασθαι τό έμπόριον, ήναγκασμένον εν τή περιπτώσει ταύτη να παραπλήη άπασαν την Σικελίαν, άκριβώς ως είνε ήναγκασμένον εν τή παρούση περιστάσει να παραπλήη όλην την Χερσόνησον του Μωρέως.

Την υπό του Νέρωνος επεχειρηθείσαν και από δεκαοκτώ αιώνων εγκταλειφθεί-

σαν διώρυγα άνελάδομεν να περάνωμεν κατά τας εις τους πλους τής σήμερον άρροζούσας συνθήκας, αλίτινες κατά πολύ διαφέρουσιν, ως γνωστόν, των κατά την άρχαιότητα εν χρήσει.

Τό πλάτος του βυθού έσται 22 μέτρων θα σχηματισθ ή 8 μ. κάτω τής επιφανείας των χαμηλοτέρων υδάτων. Ταύτα είνε συνθήκαι τής Σουεζείου διώρυγος.

Εκτός των προσχώσεων, χωμάτων, θινών, άμμων, μικρόν μέρος άπετελούντων, τό έδαφος σύγκειται εκ πολυαριθμοτάτων πετρωμάτων, ίδίως προς τό μέρος του Σαρωνικού. Η ποιικιλία του έδαφους είνε υπερβολική, από τής άστοιχειώτου άμμου μέχρι των σκληροτάτων τιτανωδών στοιβάδων και των μιγμάτων, δι' α αι ύπόνομοι δυσκόλω κατασκευάζονται. Αφοτερόθεν του Ισθμού, ίδίως δε προς την Κορίνθον, άπαντώνται όρυκτά στρώματα μιγμάτων εκ ύπαμοιθής μετ' ποικιλοχρώμου πηλοϋ έρυθρού, φαιού, πρασινωπού, λευκού, ψαρού, και μετ' άμμάδους κυανού, όστις νομίζεται, ότι κατέχει εν μέρει τον πυθμένα τής διώρυγος.

Η βυσοκόρος άνέσκαψε τους προλιμένους, τας στόμια και 2,200 μέτρα τής διώρυγος. Απας δε σχεδόν ο κεντρικός σωρός θα έκβληθ ή δια φορείων.

Μέχρι τέλους του 1884 ή γενομένη έργασία ήν μικράς σημασίας. Ο χρόνος έχρησιμοποίηθ ή δραστηρίως εις εγκταστάσεις εν τῷ Ισθμῷ, όστις ήτο έρημος, ιδρυμάτων παντός είδους δια κατοικίας, εργοστάσια, γραφεία, έστιατόρια, μαγαζεία κλπ. Διο πόλεις, ή Ισθμία και ή Ποσειδωνία εκτίσθησαν εις τὰ άκρα τής διώρυγος. Η μία εκ αυτών, ή Ισθμία, προορίζεται να άναπληρώση την άρχαίαν πόλιν των Ισθμικών άγώνων, ής τὰ έρείπια είνε εν γύγυαται. Ελήφθη έπίσης πρόνοια δια την ύπηρεσίαν των υδάτων, την ίδρυσιν νοσοκομείου και την κατασκευήν σιδηροδρόμου ένούντος τας δύο θαλάσσας.

Εκτός άξιολόγου ύλικού εκ βυσοκόρων, πλοικαρίων, ρυμουλκών, γερανών (άχθοφόρων μηχανών) κινητικών όργάνων, υδραυλικού συστήματος, τριπανών, κλπ. διατίθενται χάριν των έργων 12 άτμομηχαναι, 500 μεγάλα φορεία, 159 χειράμαξαι και 37 χιλ. μέτρα σιδηρών ράβδων.

Δια την από Ξηρας συγκοινωνίαν μετά τής Πελοποννήσου κατασκευάσθ ή μεγάλη μεταλλική γέφυρα διαστάσεως 80 μέτρων υπερθεν τής διώρυγος εις ύψος 47 μ. Και επί του ήμισους μεν αυτης βαίνει ή όδός, επί του έτέρου δε ο σιδηροδρόμος Πελοποννήσου.

Εις τὰ άκρα τής διώρυγος έσχηματίσθησαν δύο προλιμένες προφυλαττόμενοι υπό κυματοθραυστών.

Ο αριθμός των έργων άνέρχεται εις χιλίους επτακοσίους, τό πλείστον Αρμενίου, Ιταλίου, Μαυροβουνίου και Έλληνος.

Έξακισχίλια κυβικά μέτρα έκβολάδων χρώματος μεταφέρονται καθ' έκάστην εις

τας άποθήκας ή εις την θαλάσσαν, έλλείζονται δε να άνέλθωσιν εις επτακισχίλια. Κυβικά δε μέτρα εξέχθησαν και έπεσωρεύθησαν τῷ 1882, 188.000, τῷ 1883 289.000, τῷ 1884, 834.000, τῷ 1885 1.389.000, τῷ 1886 1.645.000, τῷ 1887, 1.802.000 και τῷ 1888 1.859.000. Ούτως οι έκβληθέντες κυβοι άνέρχονται περίπου εις οκτώ εκατομμύρια μέτρων.

Κατά τό προσεχές έτος 1889 ή εταιρεία έμελλε να φέρη εις πέρας την επεχειρησίν τής. Αλλά κατά τό τέλος του 1886 έφ' όσον επροχώρη ή έκβάθυνσις τής διώρυγος και άπεκαλύπτοντο τὰ διάφορα του έδαφους στρώματα περιέστη εις την άνάγκην να παρακαλέση την κυβέρνησιν, όπως σχηματίση επιτροπέαν δια να άπονεύμη παράτασιν χρόνου, συγχρόνως δε έμβαθήνη εις την συμπλήρωσιν των άναγκαιούτων έργων.

Πράγματι δε συνέστη επιτροπέα, ήτις εξέτασσε τὰ έργα, έγνωμάτευσε παμπηφεί, ότι συναδει προς την υπό του άρθρου 3 του νόμου προβλεπομένην περίπτωσιν να παραταθ ή προθεσμία, άτε μη επιτρέπουσα εις την εταιρείαν να περατώση την διώρυγα.

Και τό μέτρον τούτο ήτο άναπόφευκτον, όπως έξασφαλίση εις τήν διώρυγα καθ' όλα αυτης τὰ μέρη στεράν βάσιν, δυναμένην να έμποδίση την ενεργείαν του χρόνου, επιτρέπουσαν δε σταθερόν πλουν, άδιάσκοπον και έλεύθερον παντός κωλύματος. Δι' ο και έπετράπη τῷ 26 Απριλίου 1887 δια την περάτωσιν των έργων παράτασις μέχρι τής 31 Δεκεμβρίου 1891.

Εκ των διαφόρων σχεδίων και κατατομών, των εύρισκομένων εν τή έθνική έκθέσει των Αθηνών, κατανοεί τις, ότι ή άνασκαφή τής διώρυγος τής Κορίνθου σχεδόν επερατώθη. Δέν μένει εισέτι είνμη ή εξομάλυνσις εις τινα μέρη των κάτω φερειών και ή άναγκαία τοιχοποιΐσις τμήματός τινος.

Τοιαύτη είνε ή θέσις τής επεχειρήσεως, ην άνωρειούντο ήδη από διασχίλιον έτων, ην ο Έλληνορωμαϊκός κόσμος είχαν άρτίσι, ήτις ύπέρ ποτε άνδραφέρει εις τον ύψιστον βαθμόν την ναυσιπλοίαν τής Αδριατικής, τής Μεσογείου και τής Μαύρης Θαλάσσης.

(Μετάφρ. Μ. Οικονόμου).

LE GÉNÉRAL TURR.

Ο Λ Γ Α ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ ΕΝΩΛ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

[Συνέχεια].

'Αλλ' ή Μαρία έφευγε μετά τής αυτης σπουδής, μετ' ής ο Βαρίνσκυ την παρηκολούθει. Εάν εκείνος έρριπτε συνήθως τό χρυσίον από του παραθύρου, αυτη τό έρριπτε νυν από τής θύρας ούτως, ώστε έγι-

νετο άγών ταχύτητος, ούτινος ή έκβάσις ήτο βεβαίως άμφιβολος. Δια τής δυναμειως των ρουβίων των εκυριεον τους σταθμούς και έσμιλκρονον τας άποστάσεις! Η πριγκίπισσα προηγείτο ώρας τινάς του συζύγου τής, τὰ πάντα δε μετεχειρίετο, όπως εξεγείρη τον ζήλον των ταχυδρόμων. Αι προσπάθειαι λοιπόν του Βαρίνσκυ έφ' έκανόν διάστημα έμενον άνευ άποτελέσματος έμάνθανε μεν από σταθμού εις σταθμόν, ότι ή άπόστασις ήλαττούτο όλονέν, αλλ' ή φυγάς δέν έσταματά ούδαμού τό δε κινήσιον τούτο θα διήρκει επί πολύ έτι, καθ' ότι ούδέν προανήγαυε τήν λήξιν του, ότε εν τῷ μέσω τής νυκτός ο Παύλος επληροφορήθη, ότι δυστύχημα τι συμβάν εις την άμαξαν τής συζύγου άνέκοφεν επί πολύ την όδοιποιάν τής, και ότι μόνον ήμισίαις ώρας διάστημα άπεχώριζεν ήδη αυτούς. Ζησά και άνθρωποι κατέβαλον ύπερφυσικας δυνάμεις εντός μικρού δε ήκούσθη ο εύθυμος ήχος των κωδωνίσκων τής πρώτας, έφ' ής επέβαινε ή πριγκίπισσα, και ο άντηχών επί τής λεωφόρου θόρυβος των τροχών.

Τρία ή τέσσαρα βέρστια άπέμεινον πλέον μέχρι του προσεχούς σταθμού. Η όδός έτεμενε πυκνότερον δάσος ούτε δεξιά ούτε άριστερά ήδύνατό τις να παρακλήνη. Έπράτηεν ή να φθάση εις τον σταθμόν, ή να καλινδρομήση. Ο Βαρίνσκυ έγνωρίζε τούτο, δι' ο άντι να προσεγγίση την τρίοκαν, διέταξε τους άμαξηλάτας του να υπερβώσιν αυτην, χωρίς να είπωσι λέξιν, και ως πρῶτον αι διατάχαι του εξετέλεσθησαν μετ' άκριβείας.

Δευτέρα τής πρώτας ήτο περίπου, ότε οι ίπποι άφρίζοντε; έστησαν πρό τής θύρας του ταχυδρομικού σταθμού. Ο επιστάτης έκοιμάτο τον άφύπνισαν εν τούτοις τον άνθρωπον εν τῷ μέσω του πρώτου αυτού ύπνου. Αντι δε να έκραγή ούτος εις βλασφημίαις, ως θα έπραττεν ίσως ο άνεξάρτητος υπάλληλος συνταγματικής νινος κυβερνήσεως, ως ύπνηκος κράτους, εν φ' έκαστος ύπακούει εις ένα άνωτέρον του, επήρθησε ζώηράτα εκ τής κλίνης του, ανεδύθη την στολήν του, και κατέβη άνά τέσσαρας τας βαθμίδας τής ξυλίνης κλίμακος, ίνα λάθ η τας διαταχάς του άρχοντος.

Πόσους ίππους έχετε εδώ; ήρωτησεν ο πριγκίπι.

Δεκαπέντε, Έξοχώτατε, απήντησε παρατηρών την πλουσίαν περιβολήν του ταχυδρόμου και τό λαμπρόν άρμα, εις ο έξ ίπποι έξευγμένοι απλάμασαν προθυμάτων περιποιήσεων εκ μέρους των άμαξηλατών.

Καλά τους κρατώ όλους.

Ο πριγκίπι άναμένει και άλλας άμαξας;

Οχι και τους κρατώ όχι δια να μου χρησημέουσιν, αλλά δια να μη τους πάρη κανεις άλλος.

Ο επιστάτης εκίνησε την κεφαλήν και τους βραχιόνους, ως να έλεγεν:

Εις τας διαταχάς σας, αλλά δέν εννοώ.

Δέν είνε άνάγκη να έννοήσητε, ειπεν ο Βαρίνσκυ, άπαντών εις τό κίνημα τούτο, δώσατε τας διαταχάς σας και θα έκτελεσθώσι!

Ο πριγκίπι ώμίλει έτι, ότε ήκούσθησαν οι οξείς ήχοι των κωδωνίσκων τής έτέρας άμαξής, αι μάλιστα άροτούσαι παταγωδώς και ή επανειλημμένως εκ άποστάσεως ειδοποιούσα σάλπιγξ, ότι δια τό έπίγειον δέν θα έσταματών και ότι οι ίπποι πρέπει να ώσιν έτοιμοι.

Ηδη ύποψίαι τινές εγεννήθησαν εν τή κεφαλή του σταθμάρχου. Ητο λίαν εξώρως: Έρριψε βλέμμα άνήσυχον επί του έπιβλητικού ξένου, και έψιθύρισεν υπό πρόσχημα δειλής παρατηρήσεως:

— Αλλ' εν τούτοις, εάν τις... μη ανήκων εις την ακολουθίαν του Έξοχωτάτου... οι κανονικοί μας... θα εξετιθέμην σπουδαιότατα...

Είμαι ο πριγκίπι Βαρίνσκυ, ειπεν ο Παύλος μετά πολλής ήρημίας και έξαγών τό ώρολόγιόν του, είνε ή δευτέρα ώρα τής πρώτας, προσέθηκε κατ' αυτην την έποχην αι νύκτες είνε δροσεραί! εάν θέλετε να ακούσητε μίαν φιλικήν συμβουλήν, θα σας έλεγον, ότι τό καλλίτερόν είνε ύπάγητε να εξακολουθήσετε τον ύπνον σας.

Ο σταθμάρχος έννοήσας την διαταγήν, κατεβίβασεν επί των ώτων τον νυκτερινόν του σκούφον. Διέταξε να τεθ ή άμαξα υπό την στέγην, και ότε δέν έμεινεν εν τή αύλη ούδέν έχνος τής παρουσίας τής διθυθυβητής προς τό οικημα, συνδευόμενος υπό τό θαλαμηπόλου του.

Μετά πέντε λεπτά άφικνείτο και ή άμαξα τής Μαρίας, αλλ' εύρισκε την εισοδον του σταθμού στερεώς κλεισμένην. Μόλις κατώρθωσαν οι ύπηρεται τής ν' άφύπνισωσιν ένα σταυλόπαιδα, όστις εξέλιθε βραδέως, όργίλιος, τανών του βραχιόνους, και ήρώτησε τί εκήτουν κατ' αυτην την ώραν.

— Ίππους! απήντησεν ο άμαξηλάτης.

— Ίππους; Ουδ' ένας ύπάρχει εις όλον τό χωρίον; ειπεν ο μικρός άναίδης, όστις είχε καλώς διδαχθ ή τό μάθημα του.

— Αλλά; ειπε παρεμβαίνουσα ή πριγκίπισσα, ήτις έμνε μέχρι τής στιγμής εκείνης εις τό βάθος τής άμαξής, θα έχρη λάθος, φίλε μου, είνε αδύνατον να μην έχετε ίππους. Πρῶ ολίγου άκόμη διήλιθε ταχυδρομικόν όχημα.

— Αυτό άκριβώς επήρην όλους τους ίππους μας.

— Τότε δός μοι τους ιδιικούς του.

— Αδύνατον είνε κατακουρασμένοι. Δέν ήμπορούν να σταθώσι, και αν δέν περάσουν οκτώ ήμέραι ούδε βέρστιον θα ήμπορέσουν να κάμουν.

— Έλα λοιπόν, έσο πλέον περιποιητικός; είμαι ή πριγκίπισσα Βαρίνσκυ και μοι είνε άπαραίτητον να εξακολουθήσω τό ταξιδιόν μου.

— Λοπούμαι υπερβολικά, αλλά δέν οπάρχουσιν ίπποι διαθέσιμοι.

Την στιγμήν εκείνην παράθυρον τή έφωτίσθη επί τής ακυθρωπής προσώφους, και μετά μικρόν νέα ύπηρετρια με καθαρόν έξωτερικόν επλήσιασεν εις την άμαξαν.

— Η Κυρία δέν δύναται εν τούτοις να περάση όλην την νύκτα εις την ταχυδρομικήν άμαξαν, ειπεν ύποκλινομένη χαριέστατα πρό τής πριγκίπισσής. Εάν ή Κυρία έπιθυμή να εισέλθ ή εις την οικίαν, θα δύνηθ ή να άναπαυθ ή επί τινάς ώρας, και αύριον περί τό λυκαυγές θα τή προμηθεύσωμεν ίππους.

Η Μαρία δέν είχε πολλήν εμπιστοσύνην εις την άνεσιν τής φιλοξενίας των ταχυδρομικών σταθμών, αλλ' ή συμβουλή τής νέας κόρης ήτο ή καλλίτερα, ή τούλάχιστον ή ολιγώτερον κακή εξ όσον ήδύνατο ν' ακολουθήση τις. Κατέβη λοιπόν. Η ύπηρετρια την ώδήγησεν εις χαμηλήν τινα αίθουσαν άπλούστατα κεκοσμημένην, μόλις φωτισμένην, αλλ' εν ή ζωηρά πυρά εκ ξύλων ελάτης έσπινθηροβόλι εντός μεγάλης έστίας. Η Μαρία έρριγεί! επλησίασεν προς την έστίαν όπως θερμάνη τας χείρας τής, και εντός ολίγου ήσθάνθη έξυτην καταληφθείσαν υπό τής έντυπώσεως εκείνης τής άπαθείας, ήτις ακολουθει πάντοτε εν ήμιν την επάνοδον τής ευεργετικής θερμότητος. Η νέα κόρη άφηκε αυτην μόνην. Εκάθισε πρό τής πυράς, τον άγκωνα δε στήριζουσα επί των γονάτων τής και την κεφαλήν εν τή χειρί, ήρχισε να όνειροπολή. Η άναμνήσις του παρελθόντος έπαρηγόρητο εις τον νουν τής μετ' όλων των ζωηρών εικώνων τής έκλιπούσης εύτυχίας, και ή πρώτα έκυτην όπισθον θα ήτο τό μέλλον τής... τό μέλλον γυναικός νέας έτι, ώραιας και εγκταταλειμμένης!

— Αλλά τέλος εκείνος τό ήθέλησεν! ειπε καθ' αυτην τύπουσα δια τής πυράς δαυλον άνημμένον, άφ' ου εξέηκοντίσθησαν ίκανοι σπινθήρες... Ητο άναγκαίον! Η προσβληθείσα άξιοπρέπειά μου άπήτη ταύτο άπολύτως. Ολίγος δρόμος έτι, και θα ήνε γεγονός τετελεσμένον... Απας να διαβά τὰ σύνορα, και ούδέποτε πλέον θα επανέλθω.

Η πριγκίπισσα έμονολόγει ούτως, ότε εξαίφνης έπαράχθη και ήγειρε την κεφαλήν. Ώρα ήνοιχθη όπισθεν τής, και ήκουσε βήματα έλαφρά προχωρούντα.

Έστράφη και είδεν ενώπιόν τής τον Βαρίνσκυ.

Η εκπληξίς τής υπήρξε μεγάλη, και εν τή πρώτη εκείνη στιγμή δέν ήδυνήθη να συγκρατήση ούτε κίνημα τι τρώμου και άγαλλιάσεως άμα, ούδε κραυγήν όργης τε και έρωτος. Ητένισαν άλλήλους επί στιγμήν εν σιγή. Αλλ' ή σιγή αυτη προήρχετο εις μεν την Μαρίαν εκ συγκινήσεως, εις δε τον Παύλον εκ προνοίας και έπιφυλάξεως ψυχράς.

Η γυνή επάνευρε πρώτη τον λόγον, διότι ο άνήρ δέν ήθελε να όμιλήση.

— Ημείς ιδώ, κύριε! ειπε μετά τρε-

μούσης φωνής και χωρίς να τον παρατηρεί νομίζω εν τούτοις, ότι είμαι εν τῷ οίκῳ μου και ότι δεν έχετε τὸ δικαίωμα να εισέλθητε δνευ τῆς ἀδείας μου. Τι με θέλετε ;

— Αλλά, Μαρία, ἐγώ, ἴσως θὰ εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ ἐρωτήσω, πῶς συμβαίνει νὰ σὰς συναντῶ ἐπὶ τῆς λεωφόρου, περιπλανώμενη εἰς τοιαύτην ὥραν τῆς νυκτός, ἐνῶ έπρεπε ν' ἀναπαύσθε ἡρέμα ἐν τινὶ θαλάμῳ τοῦ μεγάρου σας.

— Καὶ δὲν με ἀπέπεμψατε, κύριε, ἐκεῖθεν ; Καὶ δὲν μοὶ ἐδηλώσατε ἑκατοντάκις διὰ τῆς ἐλεεινῆς ὑμῶν διαγωγῆς, ὅτι ἤμην ζῆνη ἐν τῇ ζωῇ σας και ὅτι ἡ θέσις μου ἦτο πανταχοῦ ἄλλου. . . ἢ ἐν τῷ οἴκῳ σας ;

— Ἰδού, Μαρία, λέξεις αὐστηρόταται ἴσως εἶμαι ἀξίος αὐτῶν ἄλλὰ θὰ ζῆσω ἐπὶ ἀρκούντως, ἵνα σὰς ἀποδείξω ὅτι ἀδικῶς ἀηλιπίσθητε ἐξ ἐμοῦ ὅτι ἀνὴρ πῆρα πλείοτερον ἄλλον ὑποκείμενος εἰς ἀδυναμίας, μίαν παροδικὴν παρεκτροπὴν δὲν έπρεπε νὰ θεωρηθῆ ὡς σφάλμα ἀνεπανόρθωτον, και ὅτι δύναται τις νὰ ἦνε ἀξίος μομφῆς χωρίς ὅμως νὰ κατασταθῆ και καὶ ἀνάξιος συγγνώμης.

— Γνωρίζετε κάλλιστα, ὅτι δὲν εἶμαι ἀδυσώπητος ! Μετὰ τὸ πρῶτον σφάλμα ὤφειλετε νὰ μοὶ ὁμιλήσητε οὕτως. Ἦδη ὅμως ὅτε τὸ κακὸν εἶνε συμπληρωμένον, ὅτε πᾶσα ὑπομονὴ ἐξηγητήθη και ἡ ἐπιποσιόσυνη ἐξηφανίσθη εἶνε πολὺ ἀργά, κύριε, ἐφρονέσατε τὴν καρδίαν μου !

— Εἶσατε βεβαία, ὅτι ἡ καρδία σας εἶνε πρᾶγματι νεκρά ; Δὲν αἰσθάνεσθε πλέον τοὺς παλμούς της ; Δὲν ἔχει πλέον αὐτὴ ἓνα κᾶν δι' ἐμέ ; Κατεπνίξατε λοιπὸν τὸσον ἰσχυρῶς τὰς ἀναμνήσεις τοῦ παρελθόντος, τοῦ προσφιλοῦς ἡμῶν παρελθόντος, ὡ Μαρία, ὅστε δὲν παρίσταται πλέον εἰς τὴν καρδίαν σας οὐδ' ἐν μέσῳ ἐπὶ τῆς νέας εὐτυχίας σας ;

— Εὐτυχία δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον δ' ἐμέ, κύριε, με κατεδικάσατε εἰς αἰώνιον πένθος, δὲν μοὶ μένει ἄλλο ἢ νὰ τὸ φέρω ἀξιοπρεπῶς.

— Οὐδὲν εἶνε αἰώνιον εἰς τὴν ἡλικίαν σας ! Ἠγαπήσατε, ἢ ἀγαπήσητε ἀκόμη. . . ἀλλὰ ὄχι τὸν σύζυγόν σας, και ἐστὲ βεβαία θὰ ἐκδικηθῆτε λαμπρῶς, διότι παρὰ τὰ σφάλματά μου, ἄτινα ὁμολογῶ χωρίς βεβαίας νὰ τὰ δικαιολογῶ, πάντοτε σὰς ἠγάπησα σὰς ἀγαπῶ ἐτι. . . παρὰ ποτε πλείοτερον ἴσως, ὡς νὰ αἰσθάνομαι κάλλιον τὴν ἀξίαν τῆς καρδίας σας. . . σήμερον, ὅτε θὰ ἀπωλέσω αὐτὴν διὰ παντός.

Παρέστησα ὁμῖν τὸν Παῦλον Βαρίνσκυ ὡς περίφημον ὑποκριτὴν οὐδέποτε πρωταγωνιστῆς τῆς Γαλλικῆς κωμῳδίας ἀπήγγειλε κάλλιτερον τὴν ἐρωτικὴν του περικοπήν. Ἰσως κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν προσετίθητο εἰς τὴν φυσικὴν του εὐλογητίαν ἀληθινῆς συγχίνης και εὐλικρινείας, διότι ἡ πριγκίπισσα ἦτο ὄρακία. Ὅπως δὲ ποτε κατάρθωσε νὰ δώσῃ εἰς τὴν φωνὴν του τόνον, ὅστις συνεχίνει βαρύτερον, διότι ἐφρίνετο ἐκούσιος.

Ἡ Μαρία τὸν ἠτένισεν. Τὰ χαρκτηριστικά του, τὰ τόσον ὄρατα και εὐγενῆ, εἶχον, ἐνῶ τῇ ψυχῇ, ἀόριστόν τινα ἐκφρασιν μελαγχολικοῦ ρεμβασμοῦ δηλοῦντος δυστυχίαν και περιπάθειαν συνάμα, ἧτις θὰ προῦξεν βαθυτάτην ἐντύπωσιν εἰς πᾶσαν γυναῖκα ἐνόησεν ἀμέσως τί συνέβαιεν ἐν τῇ ψυχῇ τῆς συζύγου του, εἶδεν ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ ἐπανακτήσῃ τὴν δύναμιν του, καθ' ἣν ἀκριβῶς στιγμὴν ἐνόμιζεν αὐτὴν ἀπωλεσθεῖσαν ἐσκέφθη, ὅτι θὰ ἦτο πρᾶγματι ἀνδραγαθίμα ἀξίον αὐτοῦ, νὰ καταθέλῃ αὐτὴν ταύτην τὴν σύζυγόν του μετὰ τὸσας ἀλλας, και ὅτι ὁ λαμπρῆτερος τῶν θριάμβων του θὰ ἦτο νὰ τὴν ἐπαναφέρῃ μετὰ τῆς ἀκολουθίας του εἰς Πετροῦπολιν, ἠττημένην και γοητευμένην. Τὸ ἀγέρωχον τῶν ἐχθρῶν του θὰ ἐταπεινούτο ἀπαξ ἐτι, και θὰ ἐπέβαλεν θαυμασμόν και εἰς αὐτὸν ὁ πθόνον. Τί πλείοτερον θὰ ἐπὶ στερὸν νὰ ἀγρίως ἐγωισμὸς ἀνδρὸς εὐνοομένου ὑπὸ τῆς τύχης, τούτέστι τοῦ ἀπαθεστέρου και τοῦ μᾶλλον φιλαύτου πάντων τῶν ἀνδρῶν ;

Ἐν παντὶ πρᾶγματι ὁ Παῦλος Βαρίνσκυ εἶχε ταχεῖαν τὴν ἐνέργειαν, ταχυτέραν δ' ἐτι ἐν παρομοίαις περιστάσειν. Ἡ ἀθλία ἐκείνη αἰθουσα τοῦ πανδοχείου μετὰ τὰ τέσσαρα ἐξ ἐλάτης τεῖχης τῆς εἶδε τότε ἐκτυλισσομένη σκηνήν, ἣν θὰ ἐξήλευν ἡ ἐρωτικώτερα αἰθουσα τῶν Βερσαλλίων ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΕ' ἡ τοῦ Οὐίνδσορ ἐπὶ Ἐλισάβετ, ἡ τῆς Πετροῦπόλεως ἐπὶ Αἰκατερίνης τῆς Μεγάλης. Ὁ Παῦλος ἐγνώριζε τὰ σφάλματά του ἤδη δὲν ἦτο τὸ πρῶτον ἀμάρτημά του, ἀλλὰ ἡ ἐπανάληψις αὐτοῦ, ἡ διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν ἀκριβέστερον, ἐπιμονὴ ἐν τῇ κακίᾳ καταντήσασα ἐξῆς δι' αὐτόν. Ἀνέπτυσεν λοιπὸν ἀπάσας τὰς θελκτικὰς και ἐπικινδύνους ιδιότητας, δι' ὧν ἡ φύσις ἀπερισκέπτως τὸν εἶχε προικίσῃ. Ἡ τρυφερότης και τὸ πάθος, ἡ χάρις και τὸ πνεῦμα, ἡ παράκλησις και ἡ καλακεία, ἡ θερμὴ ἐκφρασις τῆς μετανοίας και αὐτὰ τὰ δάκρυα ἐτι, τὰ πάντα ἐτέθησαν εἰς ἐνέργειαν, ἵνα ἐκ νέου γείνη κύριος τῆς καρδίας ἐκείνης, τὴν ὅποιαν δις ἤδη εἶχε καθυποτάξῃ ἀντὶ ὀλιγοτέρων δαπανῶν και μόχθων. Δὲν ἐξίτηι πλέον νὰ δικαιολογήσῃ τὰ σφάλματά του, ἄτινα ἀπεκαλεῖ ἐγκλήματα, τούναντίον τὰ ἐμεγέθυνεν ὡς εἰ νὰ ἠσθάνετο ἡδονὴν κατὰδικάζων ἑαυτὸν ἐνώπιόν της, μόνον και μόνον ἵνα τῇ παράσχη τὴν γλυκεῖαν εὐκαιρίαν νὰ φανῇ γενναία συγχωρούσα αὐτόν. Ἀπὸ πολλῆς ὥρας ἤδη ἡ καρδία τῆς Μαρίας συνεχώρει ἄλλὰ μεμαγευμένη ἐκ τῆς χάρμας, οὐ μόνον δὲν τὸ ἐξεδῆλου εἰς τὰς σκέψεις της ἀλλὰ και ἐκρυπτε τὸν θριάμβόν της, ἵνα τὸν ἀκούσῃ πλείοτερον και μετὰ φιλαρεσκείας, ἧς πρό δύο μηνῶν θὰ ἐθεώρει αὐτὴν ἀνίκανον, ὑπεδαίκνυν αὐτῶ τὸ τέμμα ἐπὶ τοσοῦτον ἀπέχον, ἐφ' ὅσον ἐγγύτερον εὕρισκετο.

Ἐκεῖνος, μὴ ἐννοῶν τὸ ἐλάχιστον ἐκ τῶν γυναικείων τούτων πονηριῶν, αἵτινες ἔως τότε ἦσαν ἀγνωστοὶ εἰς τὴν σύ-

ζυγόν του, και ἀπελπισθεὶς περὶ ἐπιτυχίας μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν ἐπιδειωτέρων ἐπιχειρημάτων, κατέφυγεν εἰς τὰ ἐναντία παρητήθη λοιπὸν τοῦ νὰ ἐπικαλῆται τὸν ἔρωτα και ἀπετάθη εἰς τὴν γενναίότητά της.

Μάθετε, εἶπεν ἐξαντλησας ὄλους τοὺς λόγους μεθ' ἑφους ἀπέλιπός, ὅτι ἐάν δὲν συναίνεσητε νὰ με ἀκολουθήσητε εἰς Πετροῦπολιν, εἶμαι ἄνθρωπος κατεστραμμένος, πρέπει νὰ ἀποσυρῶ διὰ παντός ἐκ τῆς Αὐλῆς ! Ὁ αὐτοκράτωρ θ' ἀρνηθῆ νὰ με δεχθῆ μοὶ τὸ ἐδήλωσε σήμερον τὴν πρωίαν.

Παρητήρησθε ποτε τὸν πυρῶδη ἀτμόν, ἐνῶ συνταράσσει τὸν λέβητα, ὅστις τὸν περικλείει ; Πνευστιᾶ, μυκάται, ἀπειλεῖ τὰ πάντα νὰ καταστρέψῃ. . . Σταγῶν ὕδατος ἀν πύξη ἐπὶ τῆς ὀργῆς του, παρευθὴς καταπραῦνεται και καθήσυχάζει. Οὐδέποτε εἰκὼν δύναται ἀκριβέστερον νὰ παραστήσῃ τί συνέβη ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς Μαρίας. Οἱ φλογεροὶ λόγοι τοῦ συζύγου της εἶχον ἐξάψῃ τοσοῦτον αὐτὴν, ὅστε μετὰ δυσκολίας συνεπρατεῖτο μίαν λέξις ἀπερίσκεπτος τὴν κατέβαλεν. Ἐνόμιζες, ὅτι ἐξείληες ἐνόησεν ἐκείνο, ὅπερ ἔως τότε οὐδὲ νὰ ὑποπτεύσῃ ἠδύνατο. Ἦτο ἀστραπὴ ἐν τῷ σκότει τῆς νυκτός, λάμψις ἀποκαλύπτουσα διὰ μίαν τὴν ἀλήθειαν μετὰ τὸσης βεβαίότητος, ὅστε οὐδεμία ἀπέμεινε πλέον ἀμφιβολία.

Ἡ ἀντίδρασις ἐναὐτῇ ὑπῆρξεν ὅσον ζωνρᾶ, ὅσον και ταχεῖα.

Ἠγέρθη ἀποτόμως ἀπὸ τοῦ καθίσματος και ἰσαμῆνη πρό τοῦ πριγκίπου ὄρθια, ὑπερήφανος, ἀδιάλλακτος, μετὴν λάμψιν ἐν τῷ ὄματι και τὴν ἀρμονίαν ἐπὶ τῶν χιλιῶν, παρομοία σχεδὸν ὡς πρὸς τὸ ἀγαλμα τῆς περιφρονήσεως.

— Α ! εἶπεν, ἐάν δὲν σὲ ἀκολουθήσω εἰς Πετροῦπολιν, ὁ Τσάρος δὲν θέλει νὰ σὲ ἐπανιδῆ ! ἐάν δὲν με παρασύρῃς ὡς σῆμα, δὲν δύνασαι πλέον νὰ παρουσιασθῆς εἰς τὴν αὐλήν ! . . Ἦδη ἐννοῶ τὸ εἶδος και τὸν λόγον τῆς πρὸς ἐμέ ἀγάπης σου ! Πόσον ἐπαίρομαι διὰ τὴν ἀποδιδόμενήν μοι τρυφερότητά σου ! Οὕτω λοιπὸν με προσίζεις νὰ γείνω ἐνέχυρον τῆς ὑπερηφανείας σου και λύτρον τῆς κενοδοξίας σου ! Ἀημονεῖς λοιπὸν ποτὸν αἶμα ρεῖ εἰς τὰς φλέβας μου, ἵνα με ταπεινώσῃς τοσοῦτον ;

Ὁ Παῦλος ἠθέλησε ν' ἀπαντήσῃ, ἀλλ' ἡ πριγκίπισσα δὲν τῷ ἐπέτρεψε τοῦτο.

— Ὅχι, εἶπεν, ἀκουσόν με ! Ἠξέυρεις ἀν σὲ ἠγάπησα ! Πρό ὀλίγον ἐτι σὲ ἠγάπων και μὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ, οὐδέποτε σύζυγος, ἐάν σὺ τὸ ἤθελες, θὰ εἶχε γυναῖκα μᾶλλον ἀφροσιωμένην και πιστότεραν τῆς ἰδικῆς σου. . . Ἀλλὰ κατέστρεψες ἐκούσιως τὸ μέλλον σου και τὸ ἰδικόν μου. . . Οὐδέποτε θὰ δυναθῶ νὰ σὲ καταδικάσω πλείοτερον, ἀφ' ὅ,τι σὺ αὐτὸς κατεδικάσθης ! Καὶ παρὰ τὰ σφάλματά σου, ἀν ἦσο εὐλικρινῆς ἀπέναντί μου, ἐάν μετὰ τὴν ἀμοιβαίαν διάλυσιν τοῦ ἔρωτός μας, τὸν ὅποιον συνέτριψας, μὴ

ὄφριτες εὐλικρινῶς, ἐντίμως, περὶ τῶν κοινῶν συμφερόντων, τῆς τιμῆς και τοῦ ὀνόματος, ἄτινα ἐπιζῶσι μεταξύ τοῦ ἑαυτῶν τῆς ταξέως ἡμῶν, θὰ ὑπετασσῶνται. . . και θὰ σὲ ἠκολούθωθον. Τοῦτο δὲν ζῆτες παρ' ἐμοῦ ; Ἀλλὰ κατῆλθεσ ὑποκρινόμενος ἀνόητον και ψευδῆ κωμῳδίαν ἔρωτος ἔξήγειρες ἐν ἐμοὶ ἀναμνήσεις, ὡς αἱ προδοσίαι σου μοὶ κατέστησαν ἀπεχθῆς. . . Α ! τοῦτο δὲν σοὶ τὸ συγχωρῶ ! Τὸ πᾶν διελύθη μεταξύ ἡμῶν. Διελύθη ἐς αἰεὶ μὴ τὸ λησμονῆς ! Γνωρίζεις τὴν δύναμιν παρομοίας λέξεως ἐν τῷ στόματί μου. Καὶ νῦν, ἐάν νομίζης, ὅτι τὰ μέχρι σήμερον σφάλματά σου δὲν ἀκούουσι, πρόσθεσον νῦν κατὰσάσθητι ἀπαξ ἐτι τῆς δυναμείας σου, διάταξον νὰ μοὶ ἀρνηθῶσιν ἵππους. Τὸ ἐπράξες ἴσως ἤδη ! Ἐὰν ὑπάγω περὶ μέχρι τοῦ πρώτου σταθμοῦ, περὶ ἐν ἀνάγκη και μέχρι τῶν συνόρων. . . Ἐὰν εἶμαι τοῦλάχιστον βεβαία, ὅτι φεύγω μακρὰν σου. Ἦδη τὰ εἶπον ὀκτὸς ἀφες με !

Ἡ Μαρία, ἧτις κατ' ἀρχάς, ἐξεραβῆ μετὰ ζωνηρότητος και ὀργῆς, κατεπραῦνθη βαθμηδόν, τὰς τελευταίας δὲ ταύτας λέξεις προέφερε μίαν πρὸς μίαν ἡρέμα, ἐπισημῶς σχεδὸν και μετὴν ἐσκυμμένην ἐκείνην ἀπάθειαν, ἧτις κάλλιον πύσης παρηγορᾶς προαγγέλλει ἀποφάσεις σταθερὰς και ἀμετακλήτους.

Ὁ πριγκίψ δὲν ἠπατήθη εἶδε κάλῶς ὅτι πᾶσα προσπάθειά συμφιλώσεως ἦτο περιττὴ, και ὅτι μεταξύ αὐτοῦ και τῆς συζύγου του ὑπῆρχε πλέον χωρισμὸς ἰσθμῶς.

— Ἔστω ! εἶπε, σύζυγοι μᾶλλον ἐμοῦ ἀμαρτωλοὶ ἔτυχον συγχωρήσεως ἀλλ' ἐννοεῖτε νὰ φανῆτε ἀσπλαγχνος θέλετε νὰ ἐκδικηθῆτε ἔστω ! εἶσατε ἐλευθῆρα. Τώρα δύνασθε νὰ παραγγείλητε ἵππους ὑπὲρ γουρνιῶν ἐδῶ δι' ἀφρότερον. Καίρετε, ζωρία.

Και χωρίς νὰ προσθήσῃ ἄλλήν λέξιν, χωρίς οὔτε νὰ τὴν παρατηρήσῃ, ἐξῆλθε.

Πάντοτε ὄρθια, τὰς χεῖρας ἔχουσα ἐσταυρωμένης ἐπὶ τοῦ στήθους ἡ πριγκίπισσα τὰν ἀρπασε, νὰ ἀπέλθῃ. Συνεκρατεῖτο ὑπὸ τῆς ὀργῆς και τῆς ὑπερηφανείας, αἵτινες παρέχουσιν ἐνίοτε και εἰς τοὺς ἀσθενεστέρους δύναμιν προσωρινήν, ἐπικτητον. Ἀλλ' ὅτε δὲν τὸν ἔβλεπε πλέον, ὅτε ἡ θύρα ἐκλείσθη μεταξύ αὐτῶν, πραγματικὸν σύμβολον τοῦ συντελεσθέντος ἤδη χωρισμοῦ τῆς ζωῆς τῶν, τότε ἡ ὀργὴ της κατεπραῦνθη και ἡ ὑπερηφάνεια τὴν ἐγκατέλειπε. Κατέπεσεν ἐπὶ τῆς ἔδρας της και ἐκρυψε τὴν κεφαλὴν ἐντός τῶν χειρῶν της, ψιθυρίζουσα.

— Τετέλεσται ! και ἐν τούτοις τὸν ἠγάπησα πολὺ !

Ἀλλὰ δὲν ἦτο κατάλληλος ἡ ὥρα, ὅπως παραδοθῆ εἰς παρομοίας σκέψεις και αἰσθήματα ὄφειλε νὰ ἐνεργήσῃ, νὰ παλαίσῃ ἐτι.

— Ἐσημανε.

— Ἴππους ! εἶπεν, δια φωνῆς ζηρᾶς και ἐπιτακτικῆς τῷ ταχυδρόμῳ, ὅστις ἦλθε νὰ λάβῃ τὰς διαταγὰς της. Θέ-

λω ν' ἀναχωρήσῃ ἐντός δέκα λεπτῶν. Ἐρρίψεν ἐκ νέου ξύλα ἐπὶ τῶν φλογόντων ἐπὶ ἀνθρώπων, ἐβάδισε τρίς ἀπὸ τοῦ ἐνός τοίχου μέχρι τοῦ ἄλλου, ἐπιεν ἐν ποτήριον τελοῦ, ἐφόρεσεν τὸ χειρόκτιόν της, ἐνεδύθη τὴν μιλωτὴν τοῦ ταξιδίου και ἀνέμεινε νὰ τὴν εἰδοποιήσῃσιν ἡρέμα ὡσεὶ εὕρισκετο ἐν τῇ αἰθούσῃ της μετὰ πρό μικροῦ ἐφ' ἀμαξίας περιπάτον.

Δὲν ἐβράβησαν νὰ τὴν εἰδοποιήσῃσιν, ὅτι ἡ ἀμαξία ἦτο ἐτοίμη. Ἐξῆλθεν. Ὁ πριγκίψ ἴστατο ὄρθιος ἐπὶ τῆς πλάης τοῦ σταθμοῦ. Τὸ ὄχημά του τὸν ἀνέμενε ἐπίσης.

Ὅτε ἐπλησίασεν ἡ σύζυγός του, ἀπεκαλύφθη, και προτείναν αὐτῇ τὴν χεῖρα, τὴν ὠδήγησε μέχρι τῆς ἀμαξίας.

— Οἱ εὐγενεῖς διακρίνονται ἐκ τοῦ τρόπου μεθ' οὗ ἀποχωρίζονται, ὄχι ἐκ τοῦ τρόπου, δι' οὐ συναντῶνται, τῇ εἶπε.

— Βασιλεῦμαι εἰς ὑμᾶς, ἀπάντησεν ἡ Μαρία μετὰ φυσικωτάτου ὄφους, ἐπὶ τοιοῦτων ὑποθέσεων ἔχετε πείραν, ἧς ἐγὼ στερουμαι και στρεφόμενη πρὸς τὸν ἀμαξηλάτην της.

— Εἰς Βερολίνον ! διέταξε.

— Εἰς Πετροῦπολιν ! διέταξεν ὡς ἀποκρινόμενος και ὁ Βαρίνσκυ.

Οἱ ἀμαξηλάται ἐμαστιγίωσαν συγχρόνως τοὺς ἵππους των. Τὸ ὄχημα τῆς πριγκίπισσας ἐστράφη δεξιῶθεν, τὸ τοῦ πριγκίπου ἀριστερόθεν. Ἐκστῆ στροφῇ τῶν τροχῶν ἀπομακρύνουσα ἐπὶ πλέον ἀλλήλους, τοὺς διεχώριζεν ἐτι μᾶλλον ἀμετακλήτως.

Ἡ ἡμέρα προσήγγιζε τὰ ἀνακαίθαινα ἤρχιζαν νὰ λαμβάνουσιν εὐκρινεστέρας μορφάς, και αἱ ἀμυδραὶ ἀκτίνες τῆς ἡοῦς ἐλεύκουν τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν δένδρων, ἐν αἷς ἐμφωλεύουσιν ἔρωτες και σπάρτα ἢ φθῆς, αἰετοπε ἡμερῶς, αἰώνιος νῆα, ἀδιαλείπτως ἀναγεγυμμένη, ἀφυπνίζετο μειδιῶσα, ἀναίσθητος πρὸς τὰς ἀνθρωπίνους σδύνας, τὰς τὸσον ἀντιθέτους πρὸς τὴν ἀγαλλίασιν της, ἀμεριμνος διὰ τὰς τετραυματισμένους και καθημαγμένους καρδιὰς.

(Ἐπεται).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

ΕΓΧΡΑΦΙΑ

Ἡ βασιλοπία Ἀλεξάνδρα ἐμνηστεύθη τὸν μέγαν δούκα της Ρωσίας Παῦλον Ἀλεξάνδροβιτς. — Ἡ δούκισσα τοῦ Ἐδιμβούργου ἀπῆλθεν εἰς Μελίτην, ὁ δὲ πριγκίψ της Οὐαλλίας εἰς Ἀγγλίαν. — Ἀνευῶθη ἡ σύμβασις μεταξύ τῆς ἡμετέρας Κυβερνήσεως και τῆς Γαλλικῆς πρεσβείας περὶ τῆς Γαλλικῆς ἀποστολῆς τῶν δημοσίων ἔργων. — Ἐπερατώθη τὸ ἀπὸ Πατρῶν μέχρι Πόργου τμήμα τῆς σιδηροδρομικῆς γραμμῆς Ἀχαΐας. — Διὰ Β. Διατάγματος ἀνετίθη και τὸ ὑπουργεῖον τῶν Ἑσωτερικῶν εἰς τὸν ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν ὑπουργόν κ. Στ. Δραγοῦμιν. — Ὁ βασιλεὺς δὲ ἐπισκεφθῆ εἰς Κέρκυραν τὴν αὐτοκράτειραν της Ἀδριατίας. — Ἐγένετο ἡ ἐγκαθίδρυσις τῶν νέων ἀρχῶν τοῦ Ἑθνικοῦ Πανεπιστημίου παραδοῦντος τὴν ἀρχὴν τοῦ τῶς πρυτάνεως κ. Ἀφεντοῦλ τῷ νῦν κ. Π. Παπαρηγοπούλῳ.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΑ

Τὸν αὐτοκράτορα της Ρωσίας θὰ ἀντιπροσωπεύῃ

κατὰ τὰς ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ βασιλέως της Δανίας ἀρραμένως ἑορτὰς ὁ διάδοχος τοῦ Ρωσικοῦ θρόνου, ὁ δὲ πριγκίψ Ἐρρίκος της Πρωσίας τὸν της Γερμανίας και ὁ βασιλεὺς Γεώργιος τὸν Βασιλέα της Ἑλλάδος. — Ἐν Ἀυστρῇ ἡ ἀντιπολιτευσις συνεχώθη, ἐνῶ μέχρι τοῦδε ἦτο διηρημένη εἰς τρεῖς μερίδας ὑπὸ τὸν τίτλον : Ἡ ἡνωμένη Γερμανικὴ Ἀριστερά. — Ἐν Βαρσοβίᾳ ἀνεκαλύφθη συνωμοσία, δι' ἣν ἡ πόλις ἐκυρήχθη εἰς κατὰστασιν πολιτορίας 26 δὲ μαθηταὶ της ἀγρονομικῆς Σχολῆς και πολλοὶ ὑπάλληλοι συνέληφθησαν.

ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΑ

Συνεστάθη ἐνεαῦθα Ἑλληνικὸς Μελοδραματικὸς Σύλλογος συγκενένους ἐκ 35 προσώπων, σκοπῶν νὰ διδάξῃ ἀπὸ σκηνῆς εἶνα μελοδράματα διὰ καταλλήλων προσώπων μεταφραζόμενα, οἷα ἡ Ἀραγῆ τοῦ Σαραγιῶ τοῦ Μόζαρτ, ἡ Βετλῆ τοῦ Δουζιέτη, ἡ Ὑπνωδία τοῦ Βελίνι, ἡ Λακρί τοῦ Δελλέ κτλ.

Ἐκτὸς τούτων θὰ παραστήσασιν τοὺς Μυλωνάδες και τὸν Ἀρχοντοχωριάτην ἐπὶ τῆς μουσικῆς Σάιλερ και τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Μένδελσον. — Τῇ 11 Ὀκτωβρίου ἐπανηγορεύθη ἐν Βιάννῃ ἡ ἐκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ Σιμωνος Σέλτερ, περιφημοῦ ὄργανοστοῦ και συνθέτου, ὅστις ὑπῆρξεν και διδάσκαλος τοῦ Viouxiemps και τοῦ Thalberg. — Ἡ δασκάμος κλειδοκυβαλλίστρια κ. Κλάρα Σζιούμαν ἐόρτασε τῇ 26ῃ Ὀκτωβρίου τὸ 60ον ἔτος της καλλιτεχνικῆς αὐτῆς περιόδου, ἐκτελέσασα τὴν Ἐσυνυλλίαν τοῦ συζύγου της κατὰ τὴν πρώτην συναυλίαν τοῦ Μουσείου τῆς Φραγκφούρτης. — Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς 25ῆδος τοῦ βασιλέως Χριστιανοῦ προακρσευκώσθησαν ἐν Κοπεγχάγη διάφοροι μουσικαὶ και δραματικαὶ παραστάσεις, ἐξ ὧν και τὸ νῦν μελοδραμα Αἰλιάδης, τοῦ Ἀντὸν συνθέτου Χορνεράν. Τοῦ μελοδράματος τούτου μόνον ἡ εἰσαγωγή εἶνε γνωστὴ, ἧτις ἐτετελέσθη μετὰ λαμπρᾶς ἐπιτυχίας ἐν τῷ Cewandhaus της Λειψίας. — Ἐάν οὕτως ἐξακολουθῶσιν αἱ ἀπαιτήσεις τῶν αὐτῶν βεβαίως ἐντός μικροῦ πάσα θεατρικὴ ἐργαλεια θὰ κατατῆ ἀδύνατος. — Ὁ Ἰταλὸς κ. Φ. Δ. Ἀραλ καίτη τις μουσικῆς τῆς ἐφημερίδος Opinione ἐκ Ρώμης διαβιβάσει, ὅτι ὁ οὐφώνος Ταράνο λαμβάνει ἀμοιβὴν 8000 ὀρ. κατὰ παράστασιν ἐν τῷ θεάτρῳ Ἀργεντινῆς. Πού εἶνε ἡ πτωχὴ πρὸ 25 ἐτῶν χιλιάς, ἣν ἀπῆρξῃ ἡ νεαρά και θαυμασιὰ Ἀδελφίνα Πάττη ἀπὸ τοῦ κ. Βαρτὲ δαιμονιοῦ τοῦ ἐν Παρισίῳ Ἰταλικῷ Θεάτρῳ ; — Ἐν Λονδίνο θιασὸς Ρωσικοῦ μελοδράματος ἤρξατο σεῖραν παραστάσεων διὰ τοῦ δαιμονιοῦ τοῦ Ρουβινστάιν. Ἡ ἐπιτυχία ὑπῆρξε μεγίστη και μετ' ἀνυπομονησίας ἀναμένονται διάφορα μελοδράματα τῶν Γκλιγκά και Τσχαϊκόφσκυ. — Ὁ ὠκεῖος θιασὸς τῶν 20 ἐρασιτεχνῶν, οἵτινες ἦλθον ἐκ Κεφαλληνίας, θὰ ἐτελέσῃ μετὰ τῆς συναυλίαν ἐν τῷ Θεάτρῳ Ἀθηνῶν. — Νεὴν ἐμβατήριον Μακεδονικὸν συνθέτην ὑπὸ τοῦ κ. Δ. Λάλα ἐτετελέσθη ὑπὸ τῆς μουσικῆς της φρουρᾶς μετὰ πολλῆς ἐπιτυχίας.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ ΠΑΡΝΑΣΙΟΥ

Συμπληρουμένης τὸ προσεχὲς ἔτος της εἰκοσιπενταετηρίδος ἀπὸ τῆς συστάσεως αὐτοῦ ὁ Φιλολογικὸς Σύλλογος Ἐπαρσασῶς ὤρισε διὰ τὸν τμηματικὸν αὐτοῦ τὰ ἑξῆς διαγωνίσματα : Τοῦ μὲν Νομικοῦ τμήματος και τοῦ τῶν πολιτικῶν ἐπιστημῶν γέρα χιλίοδραγμα εἰς τοὺς συγγραφῆς τῶν καλλιτέρων μελετῶν.

Περὶ ἀναστροφῆσεως της ἐμπορικῆς ναυτιλίας της Ἑλλάδος, και Ἐπὶ της πολιτικῆς ἱστορίας της Ἑλλάδος ἀπὸ τοῦ 1821 μέχρι τοῦ 1844. Τοῦ Φυσικογνωστικοῦ γέρας μὲν χιλιοδραχμον εἰς τὸν συγγραφέα της καλλιτέρας μελέτης, της διαλαμβανόμενης κατὰ πόσον αἱ φυσικαὶ ὕλαι αἰ εἰς της τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ εὐδαφους, και ὅπ' αὐτὴν ὑπάρχουσαι ἐν Ἑλλάδι ὄδονται νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν κατ' ἡμῶν ἀνάπτυξιν της βιομηχανίας ἐν τῷ τόπῳ. Ὁκτακοσιοδραχμα δὲ εἰς τοὺς συγγραφῆς τῶν καλλιτέρων μελετῶν. Περὶ τῶν ἐν Ἑλλάδι εἶτε φυσικῶς εἶτε τεχνικῶς φηομένων αἰ-

ματικών βοτανών» και «Περὶ τῶν ἐπιπλαθῶν ἐντόμων εἰς τὴν γεωργίαν ἐν Ἑλλάδι». Τοῦ τμήματος τῶν Καλῶν Τεχνῶν γέρας χιλιάδραχμον εἰς τὸν συγγραφέα τῆς καλλίστης πραγματείας τῆς περιλαμβανομένης τὴν ἱστορίαν τῶν καλῶν τεχνῶν κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας καὶ πεντακοσιᾶδραχμον εἰς μελοποιῆσαι πέντε ποιημάτων, ἵνα ταῦτα ἀξίωσι γείνῃσι κτῆμα τοῦ λαοῦ, διανεμημένου τοῦ βραβείου ἀνὰ ἑκάστον δρ. εἰς ἑκάστην σύνθεσιν. Τὸ αὐτὸ τμήμα προκηρῶσαι διαγωνισμὸν ζωγραφικῶν σκαριφημάτων (esquisses) ἐπὶ γέρα πεντακοσίῳ δραχμῶν, αἵτινες διανεμηθήσονται κατὰ τὸ δοκοῦν. Τὰ διαγωνίσματα θέλουσιν ἀποσταλῆ ἀνωμότως φέροντα ἐσφραγισμένον ἐντὸς φακέλου τὸ ὄνομα τοῦ συγγραφέως καὶ ἐπὶ τοῦ φακέλου ρητὸν ἐπαναλαμβάνονμενον ἐπὶ τῆς προμετωπίδος τοῦ οἴκειου χειρογράφου, διευθυντέα δὲ πρὸς τὸν πρόεδρον τοῦ Συλλόγου μέχρι τῆς 31 Αὐγούστου τοῦ ἔτους 1889.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Αναγνωστρία. Περιστὸν νὰ μᾶς εὐχαριστήτε. Ἡ Ὀλγα ἐλπίζομεν, ὅτι εἰς πάντας θὰ ἀρέσκη. Ρωσικὴ ὑπόθεσις διὰ Γαλλικοῦ καλλίμου διεξαγομένη ἀποτελοῦσιν ἐν ὄλον ὥραϊον. Περὶ τοῦ Ἐνὸς βραδύπερον. — Κ. Π. Καρδαμύλην. Ἐλήθη καὶ σὰς συγχαίρομεν ἐν πάσῃ περιπτώσει. — Ε. Ζ. Ἀργοστόλιον. Ἐπίσης Π. Ι. Ἄν ὄλοι σὰς ὁμοίᾳς ἢ Ἑλλάς θὰ ἦτο πλήρως ἀνδρῶν! Καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερίς θὰ εἶχε μόνον *συνδρομητὰς*! — *Κορώνην. Σ. Δ. Καλαμάκιον Π. Ι. Α. Σπάρτην. Εἴπατε ἀδοῖς νὰ πύμψωσι τὰ πιστοποιητικὰ των! — Μ. Ι. Β. Ἐβελίσταμεν καλατὸν μυησιόδημα, διότι φρονοῦμεν, ὅτι τὸ εἶδος ἐξέπεσε κατὰ τοὺς τελευταίους χρόνους καὶ οὐ ... ἔχει κάποιαν σχέσιν μὲ τοὺς οἶνους ἔσον παλαιότερον τῶσφ καλλίτερον! — Μ*. Μετὰ τὰς τρεῖς ταύτας περιεκτικωτάτας διατριβὰς θὰ δόναται πᾶς τις νὰ ἔχη προχέριους γνώσεις περὶ τῶν ἀγγείων, δακτυλιολίθων καὶ τάρων τῶν Ἀρχαίων, ὅσας οὐδὲ

εἰδικοί ἔχουσι συνῆθαι. Αἱ ἀνακαφαὶ αἵτινες παρ' ἡμῶν εἶνε αἰώνιον ζήτημα ἀπιτοῦσι παρὰ παντὸς ὁμοίᾳς γνώσεσι. — Χάρ. Ἐὰν ἐγνώριζον πάντες, ὅτι ὁ καλὸς τρόπος εἶνε τὸ ἰσχυρότερον τῶν ὀπλῶν, δὲν θὰ μετεχειρίζοντο οὐδέποτε ἄλλα. — Δίωρι. Τὴν διοίκησιν τῶν Ὀλυμπιακῶν ἀγῶνων εἶχον τότε οἱ Ἡλείοι· ἀλλ' ἐν τούτοις συνηγωνίζοντο καὶ αὐτοὶ μεθ' ὅλην τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ χρησμοῦ. — Δ. Α. Π. Δυστυχῶς οὐδὲν θεματικῶν ὑπάρχει ἐν τῷ γραφεῖω ἡμῶν. Θὰ παρατηρήσατε καὶ σεῖς τὴν ἑλλειψιν. — Ν. Τ. Α. (.) Ἐκ. Μῆνιν αἶεθε θεά... Ἀγρόουσιν, ὅτι ἡ πλατῖνα εἶνε τὸ σκληρότερον τῶν μετάλλων. Δὲν ὑπελόγησαν λοιπὸν τὴν καρδίαν σας; Καὶ περὶ *Κυθωρίων* τίποτε; — Ἀργῶ. Αὐταὶ αἱ ἐδλογημένα *Εἰκόνας* διὰ τὰς ὁποίας τῶσφ ἐθύμισαν μερικοὶ θὰ συνεχισθῶσιν ἐν τῷ προσεχεῖ φύλλῳ. — Ν. Σ. Λευκάδα. (.) — Α* Ἐπίσκειται ἐν τῷ μουσεῖῳ τοῦ Λουδέρου. — Α. Α. Διότι ἐπὶ τῆς Ἀλώσεως τῆς Κ)πόλεως τὰς Ἰονίους Νήσους κατεῖχον οἱ Ἐνετοί.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐξεδόθησαν

Δ' Ὀλυμπιάς Κατάλογος Ἐκδοτῶν. Ἐγκρίσει τῆς Κεντρικῆς ἐκτελεστικῆς ἐπιτροπῆς. Βιβλιοπωλεῖον Ἑστίας.

Ἀντιγόνη Σοφοκλέους μετὰ προλεγόμενων, κειμένων, μεταφράσεως καὶ σημειώσεων ὑπὸ Σίμωνος Χιωτῆλλῃ φοιτητοῦ.

Περιγραφή τοῦ ἐν τῷ περιόλῳ τοῦ Ζακπείου ἐκτεθειμένου περιφορῆτου χειρογράφου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ.

Γραμματικὴ τῆς Νέας Ἑλληνικῆς Γλώσσης ὑπὸ Δημ. Α. Κοτσύλη.

Μέθοδος πρὸς κατασκευὴν καὶ διατήρησιν τῶν τυπογραφικῶν κελυφῶν καὶ διαβροχῆς τοῦ τυπογραφικοῦ χάρτου, ὑπὸ Πέτρου Περρῆ.

Ἡ Γυνή ἐν εὐρυτέρῳ ἱατρικῇ ἐνοσίᾳ ὑπὸ Σωκράτους Τσακῶνα ἰηγητοῦ (λόγος ἐναρκτήριος).

Εἰκοσαετηρίς. Κατάλογος τῶν ἐκτυπωθέντων βιβλίων ἐν τῷ τυπογραφεῖῳ Ἀδελφῶν Περρῆ ἀπὸ τῆς ἐν ἔτει 1868 συστάσεως τοῦ μέχρι τέλους 1887.

Ἀγγέλλονται

Νομικὴ Βιβλιοθήκη Γ. Φιλαρέτου καὶ Ε. Λυκούδη. Ἐκδότης Ἀνάστης Κωνσταντινίδης; Τὸ Σύνταγμα ὑπὸ Γ. Φιλαρέτου. — **Οἱ ἐκλογικοὶ θεσμοὶ** τῆς Ἑλλάδος ὑπὸ Ἐμμ. Λυκούδη. — **Ὁργανισμὸς τῶν δικαστηρίων** ὑπὸ Γ. Φιλαρέτου. — **Πολιτικὴ Δικονομία** ὑπὸ Ἐμμ. Λυκούδη.

ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΤΟΥ ΛΑΓΚΕΓΒΕΚ

Θερμῶς συνιστῶμεν τὴν κατωτέρω ἑκκλησίαν ἐγκρίτων τῆς πρωτεύουσῃς ἐπιστηθάνων πρὸς τοὺς ἱατροὺς τῆς Ἑλλάδος. Δέον καὶ ἡ πατρίς ἡμῶν νὰ φανῆ συντελοῦσα ἔστω καὶ ἐπ' ἐλάχιστον εἰς τὴν ἀνάγεισιν ἰδρύματος τιμῶντος τὴν παγκόσμιον ἐπιστήμην.

Ἐν Βερολίνῳ συνιστάθῃ ἐπιτροπὴ, ὅπως συλλέξη ἐράνους πρὸς ἱδρύσιν καταστήματος, ἐν ᾧ θὰ συνεδριάζωσι καὶ θὰ ἐργάζονται αἱ αὐτοὶ ἱατρικαὶ ἐταιρεῖαι. Τὸ κατάστημα τοῦτο μέλλει ν' ἀνεγερθῇ εἰς μνημόσυνον τοῦ μεγάλου χειρουργοῦ von Langenbeck, οὗτινος ἔσται καὶ φερόμενον. Κληθέντες ν' ἀπαρτίσωμεν ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπὴν πρὸς συλλογὴν ἐράνων ἐν Ἑλλάδι, ἀποτινόμεθα πρὸς τοὺς ἡμετέρους συναδέλφους, τοὺς τε διατελέσαντας μαθητὰς τοῦ περικλεοῦς καθηγητοῦ καὶ τοὺς καθόλου τιμωρίας τὴν μνήμην τῶν ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος μοχθηρόντων καὶ κατακαλοῦμεν αὐτοὺς ὅπως, ἐὰν εὐαρεστοῦνται ἀποστείλωσι πρὸς ἐν τινὰ ἐξ ἡμῶν βούλονται τὴν ἐαυτῶν εἰσφορὰν. Δ. Ὁρρατίδης, Π. Σούτσος, Θ. Ἀρεταῖος, Π. Καρμηήσας, Κ. Π. Λάμπρος.

Κ. Φ. ΣΚΟΚΟΥ
ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΝ ΤΟΥ 1889
ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟΝ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ, ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΟΝ
ΤΟ ΕΚΑΚΤΟΤΕΤΡΩΝ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ
Σελίδες 400. — Συνεργατὰ 60, πάντες σχεδὸν οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς συγχρόνου λογοτεχνίας — Θέματα καὶ διατριβὰι περὶ τὰς 90 ποικίλης φύσεως; καὶ ἐκλογῆς ἀρίστης. — Εἰκόνες 70. — Μουσικὴ, κλπ. κλπ.
Τὸ Ἡμερολόγιον ἀποτελεῖ καὶ **λευκώμα** πρωτογενέστατον περιέχον τὰς **προσωπογραφίας** πάντων τῶν **συνεργατῶν**.
ΤΙΜΑΤΑΙ διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ τὸ ἐξωτερικὸν μόνον ἀντὶ φρ. 3 1/2 χαρτίδιστον καὶ φρ. 4 1/2 χρυσόδιστον καὶ ἀποστέλλεται εἰς πάντα ἐμβάζοντα τὸ ἀντίτιμον «Πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Καταστημάτων Ἀνάστη Κωνσταντινίδου» ἢ πρὸς τὸ γραφεῖον τῆς Ἑβδομάδος, εἰς Ἀθήνας.

ΕΓΚΛΗΡΙΟΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ
ΤΟ ΜΕΓΑ ΠΙΛΟΠΟΙΕΙΟΝ
Μ. ΚΑΤΣΙΜΠΑΛΗ
ὉΔΟΣ ΕΡΜΟΥ (ΑΝΤΙΚΕΥ ΤΗΣ ΑΓ. ΕΙΡΗΝΗΣ)
Δέχεται καὶ ἐκτελεῖ πᾶσαν εἰς οἰονόμητος ἀριθμὸν παραγγελίαν πύλων διαγωνιζομένων πρὸς τοὺς Εὐρωπαϊκοὺς κατὰ τὴν κομψότητα ἀλλὰ ὑπερτεροῦντων κατὰ τὴν ποιότητα καὶ τὴν στερεότητα.
Ἐν ταῖς λιανικαῖς πωλήσεσι πρωτοφανῆς **Μετριότης τιμῶν**

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΠΑΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ
Ἦναι Δεσφῶν
Υδρογετοὶ Σφαῖραι εἰς Ἑλληνικὴν Γλῶσσαν ἀπὸ δρ. 35—72.
—
ΕΠΙΣΤΗΘΙΑ
ἐπὶ καλοῦ χάρτου στιγμαίως.
—
ΜΕΛΑΝΗ ΜΑΥΡΗ
συμπυκνωμένη καὶ ἀναλωμένη εἰς ἑξ μέρη ὕδατος. Δοχεῖον ἐκ δρ. 312 δρ. 4,50 Ἀναλελυμένη ἡδὲ λ. 90
—
Γραφικὰ ΥΛΑΙ
—
ΚΟΜΨΟΤΕΧΝΗΜΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΛΕΜΗ
ΧΕΙΜΩΝΑΝΘΟΙ
Πολλοὺντα εἰς ἅπαντα τὰ βιβλιοπωλεῖα
Ἄντι δραχμῶν 3.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ ΣΙΑΦΡΑΦΟΜΟΥ ΠΕΙΡΑΙΩΣ-ΑΘΗΝΩΝ-ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Γραμμὴ Πειραιῶς - Κορίνθου - Αἰγίου - Πατρῶν						
	1	3	33	2	4	32
Πειραιεὺς ἀν.	6.45π	11 20π	8π.	Πάτραι ἀν.	7 π.	11.25
Ἀθῆναι	7.15μ	11.50	8.35	Αἴγιον	8.52	12.50
Κορίνθος ἀφ.	10.35	2.50μ	12.10	Κορίνθος	4.10	4 — 4.55μ
Αἴγιον	2.52	6.04		Ἀθῆναι ἀφ.	4.45	7.05 5.4
Πάτραι	4.45	7.30		Πειραιεὺς	5.15	7.30 6.15

Γραμμὴ Κορίνθου - Ἄργους - Ναυπλίου - Μύλων	
202	203
Ναύπλιον ἀν.	9.55π.μ.
Μύλοι	9.55
Ἄργος	10.30
Κορίνθος ἀφ.	12.45π.μ.
Κορίνθος ἀν.	3.05 μ.μ.
Ἄργος ἀφ.	5.22
Ναύπλιον	5.55
Μύλοι	6 —

Σημείωσις. — Πᾶσι αἱ ἀμαξοστοιχίαι ἐν Πάτρας θ' ἀναχωροῦσι καὶ θὰ φθάνωσιν εἰς τὴν παραλίαν, ὅπου θὰ χορηγῶνται τὰ εἰσιτήρια καὶ θὰ ἐνεργῆται μόνον ἡ παραλαβὴ καὶ παράδοσις τῶν ἀποσκευῶν τῶν ἐπιβατῶν.
Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 33 καὶ 32 λειτουργοῦσι καθ' ἑκάστην πλὴν τῆς Κυριακῆς. Αἱ ἀμαξοστοιχίαι 1, 2, 33, 32, 202, 203, σταθμεῖουσι καὶ εἰς ὁδὸν τὰς Στάσεις καὶ Σταθμοὺς. Μεταξὺ Κορίνθου — Ἀκράτας Πατρῶν — Ἀκράτας Ναυπλίου — Ἄργους — Μύλων καὶ ἀντιστρέφως, κυκλοφοροῦσιν καθ' ἑκάστην τοπικὰ ἀμαξοστ. σταθμεύουσαι εἰς πᾶσας τὰς Στάσεις καὶ Σταθμ.

Διευθύνσεις
ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ, ἱατρὸς γυναικολόγος, ὁδ. Πειραιῶς.
Κ. ΒΟΗΚΛΗΣ, ἰατρὸς Ἄλεξάνδρεια, Ὁκλ. Βολατάκη.
Γ. ΠΑΜΠΑΝΟΣ, ὁδοντοῖατρος, Ὁδὸς Πατησίων 9.
ΚΑΡΟΛ. ΜΠΕΚ, βιβλιοπώλης-ἐκδότης, Ὁδ. Ἐρμού.